

KURIER WILEŃSKI

DZIENNIK NIEZALEŻNY

Rok założenia 1840

nr 173 (13466)

Środa, 9 września 1998 r.

cena 1Lt

DZIŚ W NUMERZE:

- * O sprawach poważnych - przy kawie - str. 1
- * „Ten, o którym zapomniano” - str. 4
- * Konkurs „Eris” - moim przyjacielem” - str. 4
- * Historyczne dzieje Trok - dziennik nieznanego autora - str. 5
- * Bolcieniki (albo: rzecz o miłości „teatralnej”) - str. 6
- * „Królewicki węzeł” - str. 7
- * Nocne „przygody” posła - str. 9

Matka Almy Adamkiene zamieszka na Litwie

Alma Adamkiene na parę tygodni udała się do USA, aby odwiedzić swą matkę Onę Nutautiene.

94-letnia matka A. Adamkiene mieszka obecnie w domu Adamkusów w Chicago, gdzie opiekuje się nią stale pielęgniarka. Spodziewane jest, że jeszcze w tym roku O. Nutautiene zamieszka na Litwie w rezydencji przywódcy państwa w Turniszkach.

O sprawach poważnych - przy kawie

Fot. ELTA

Podczas wtorkowego spotkania z premierem Gediminasem Vagnoriusem prezydent Valdas Adamkus zapoznał się z opracowanym przez rząd planem złagodzenia oddziaływania kryzysu rosyjskiego na Litwie. Prezydent i premier omówili również prace rozpoczynającej się we czwartek jesiennej sesji Sejmu, współpracy instytucji władzy, przebieg prywatyzacji, przygotowanie Litwy do wstąpienia do Unii Europejskiej (UE), podaje ELTA.

Odnotowano, że w ciągu półroczna ukształtowała się praktyka konstruktywnej współpracy Urzędu Prezydenta i rządu, którą należy umacniać, aby nie konfrontowały się instytucje władzy.

„Podczas spotkania wiele uwagi poświęciliśmy omawianiu sytuacji międzynarodowej, zaistniałej w wyniku kryzysu w Rosji - jak kryzys mógłby wpłynąć na nas, szczególnie w związku z kształto-

waniem budżetu roku przyszłego” - powiedział po spotkaniu V. Adamkus dziennikarzom.

Prezydent uważa, że rząd jest przygotowany do zniwelowania negatywnych skutków kryzysu rosyjskiego dla gospodarki Litwy. „Sądzę, że nie trzeba wszczynać paniki. Pewne negatywne konsekwencje będą, już one są, jednakże rezerwy naszego państwa i przygotowywane przez władze projekty pozwalają się spodzie-

POLSKIE LINIE LOTNICZE - POLISH AIRLINES

Dogodne połączenia z Wilna przez Warszawę do:
Athens,
New York,
Chicago,
Los Angeles,
Pekin,
Istanbul,
Tel Aviv.

Wilno, tel. 73-90-20.
(Zam. 359)

ZNA D WILNI
73.34/103.8 FM

SENTENCJA DNIA

Nie ten jest biedny, kto posiada mało, lecz ten, kto pragnie więcej.

SENEKA MŁODSZY

wac, że Litwę ominą większe przykrości” - twierdził prezydent.

(Dokończenie na str. 2)

Dar polskich producentów

Jak już informowaliśmy, w końcu ub. tygodnia w Wilnie, na placu im. Sacharowa, ZSA „Polskie Domy Handlowe” zorganizowała wystawę polskiego sprzętu motoryzacyjnego. Jak powiedział podczas otwarcia wystawy dyrektor generalny spółki Zbigniew Nogal, część sprzętu zostanie przekazana na okres próby dla Wilna, by specjaliści, klienci mogli przekonać się o jego walorach technicznych. I to w zeszłym tygodniu w obecności rady handlowej Ambasady RP Andrzeja Perlika, przedstawiciela samorządu m. Wilna Jonasa Miselisa, w Zajezdni Tro-

lejbusewej, odbyło się uroczyste przekazanie trolejbusu (model 120 MT) i nisko podłogowego autobusu JELCZ (na zdjęciu). Nasz fotoreporter Marian PALUSZKIEWICZ utrwalił ten moment przekazania dokumentacji technicznej trolejbusu przez prezesa zarządu Przedsiębiorstwa Naprawy Taboru Komunikacji Miejskiej w Gdyni Jerzego Abrama (od prawej) i dyrektorowi Zajezdni Trolejbusewej Jonasiowi Bagdonaviciuszowi.

Danuta WOJTUSIAK

Prezydent sugeruje zwiększenie liczby sędziów Sądu Najwyższego

Z uwagi na to, że od 1 listopada Sąd Najwyższy (SN) staje się jedynym sądem kasacyjnym, prezydent Valdas Adamkus sugeruje Sejmowi, aby półrocznie zwiększyć liczbę sędziów SN. Projekt ustawy „O liczbie sędziów Sądu Najwyższego Litwy” prezydent zgłosił parlamentowi i dekretem podpisał w we wtorek, podaje ELTA.

„To, że SN staje się jedynym sądem kasacyjnym w państwie, obiektywnie będzie warunkowało wzrost obciążenia jego pracy. Zgodnie z obowiązującą obecnie ustawą „O liczbie sędziów Sądu Najwyższego Litwy”, w SN ustalono liczbę 23 sędziów. Jed-

nakże będzie ona niewystarczająca w celu zapewnienia odpowiedniej obrony naruszonych praw i prawowitych interesów osób, jak też operatywnego rozpatrywania spraw kasacyjnych” - głosi pismo wyjaśniające do zgłaszanego projektu.

W projekcie proponuje się, aby liczbę sędziów SN zwiększyć do 37. „Liczba ta będzie zwiększona poprzez wewnętrzne przesunięcia w samym systemie sądownictwa. Zasadniczą część nowych sędziów SN przejdzie z Sądu Apelacyjnego. Dlatego w tym przypadku nie wzrosną wydatki na sądy” - wskazuje się w piśmie wyjaśniającym.

Prokuratura Generalna będzie kontrolowała sprawę zaginięcia R. Mikutaviciusa

Prokuratura Generalna zobowiązała Kowieńską Prokuraturę Okręgową do opracowania nowych planów, na których podstawie byłoby przedjęte dochodzenie do zbieżności z zapisami zniknięcia księdza Rytardasa Mikutaviciusa jego kolekcji.

We wtorek z inicjatywy prokuratora generalnego Kazysa Pedynyczi zorganizowano koordynacyjną naradę funkcjonariuszy prowadzących dochodzenie w sprawie tego wydarzenia, w której, prócz prokuratorów kowieńskich uczestniczyli również minister spraw wewnętrznych Stasys Szedbaras, komisarz generalny Departamentu Policji Edvardas Gružas oraz kierownik wydziału okręgu kowień-

skiego Departamentu Bezpieczeństwa Państwowego Olegas Travkinas. Jak po naradzie powiedział agencji ELTA rzecznik prasowy Prokuratury Generalnej, od 1 lipca br. nie ma dotychczas kardynalnych zmian w sprawie zniknięcia R. Mikutaviciusa. Kontynuuje się przesłuchiwanie trzech podejrzanych zatrzymanych od razu po tym wydarzeniu, mianowicie Ony Dautoniete, Vladasa Beleckasa oraz Vytautasa Szimkusa. Zdaniem Prokuratury Generalnej, sprawniejsza koordynacja dochodzenia w sprawie wydarzeń kowieńskich przyczyni się do szybszego uzyskania odpowiedzi na nurtujące wszystkich pytania.

Rolnicy są przeciwko proponowanemu cłom na nawozy

We wtorek na posiedzeniu grupy roboczej ds. zmiany taryf celnych Ministerstwa Gospodarki nie porozumiano się w sprawie cła na importowaną benzynę oraz nawozy. Przewiduje się, że ostateczna decyzja zapadnie we czwartek na posiedzeniu komisji regulowania taryfowego i taryfowego eksportu i importu towarów oraz ustalania i zmiany taryf celnych, podaje ELTA.

Szczególnie sprzeciwiają się wobec cła na import nawozów Ministerstwo Rolnictwa, Związek Rolników, Izba Rolna oraz inne organizacje rolników, importerzy. Ich zdaniem, Ministerstwo Gospodarki nie przedstawiło żadnych argumentów, dlaczego nawozy trzeba obłożyć cłem. Według danych, jakie posiada Ministerstwo Rolnictwa, importowane nawozy azotowe są sprzedawane na Litwie o 30-50 litów za tonę drożej niż litewskie, więc nie po cenach dumpingowych. Prócz tego, produkująca saletrę amonową „Achema” w Janowie mogłaby pokryć potrzeby rolników sprzedając całą produkcję wyłącznie na rynku wewnętrznym, natomiast obecnie eksportuje ona blisko 70 proc. nawozów.

Dotychczas wwożone na Litwę nawozy nie były cłone.

Grupa robocza zaproponowała komisji zwiększenie cła na benzynę w sposób kompleksowy. Po podniesieniu cła na benzynę importowaną od 5 proc. do 10 albo 15 proponuje się zmniejszenie państwowej kontroli cła na benzynę, zrównywanie z licencjowaniem niektórych rodzajów działalności.

roboczą, ale też tworzą wyrób - od pomysłu, wzornictwa, tkaniny do gotowego odzieży.

Specjalistom przedsiębiorstw organizuje się wiele seminariów. Będzie możliwość obejrzenia najnowszych materiałów stworzonych za granicą i na Litwie.

Jak zaznaczył V. Vikszraitis, będą się odbywały spotkania robocze z przedsiębiorcami Polski, Rosji, Szwajcarii, Niemiec, Danii, Ukrainy i Białorusi.

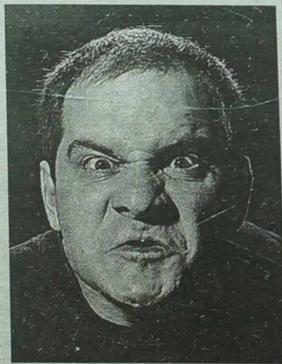
Zwiedzający wystawę będą mogli nabyć niektóre towary.

Najmieszniejszy człowiek w Polsce - musisz go obejrzeć!

Tak jest - naj-mieszniejszy. Nazywa się Ireneusz Krośny. Niebawem pojawi się w Wilnie. Wystąpi na scenie „Rusdrymy”. Śmieciezły kas (a raczej rozśmieszca) będzie w dniach 17 i 18 września o godz. 18. Bilety - już są! do nabycia w kasie teatru przy ul. Basanawicziaus 13.

Ireneusz Krośny - to Teatr Jednego Mima w Tychach na Śląsku. Posiada wszystko to, czego chyba nie posiada nikt: wybitny talent pantomimiczny, olbrzymią siłę komediową, oryginalny własny styl, autentyczną energię twórczą.

Trzykrotnie zdobył w Polsce Grand Prix (co wcale nie jest takie znów śmieczne). Znany i znakomity aktor krakowski Jerzy Stuhr powiedział o nim: „To, co robi Pan Krośny, to jest właśnie teatr, gdzie obserwując człowieka z jego śmieśnością, chaplinowską nawiązaniem, absurdem. Zdarzenia kreowane przez aktora urastają do metafory świata. Tego właśnie dokonuje w swych etiudach Pan Krośny. Robi to w sposób niechętny prosty z ogromną vis comica. Dzieje się to

wszystko bez jednego słowa i jest ogromnie śmieczne, zdejmuje każdą widownię. Jest teatrem. Kosy jest sam i jest teatrem bez słowa - fascynującym! Ujmującym od pierwszego gestu”.

Jeśli już dawno nie śmiałeś się do łez - pójdz „na Krośnego”!

Alwida ROLSKA

Litwa - liderem fałszowania pieniędzy i papierów wartościowych

W ciągu ośmiu miesięcy br. tempo wzrostu przestępczości na Litwie osiągnęło 4 proc. Pod względem tego wskaźnika Litwa, jak i poprzednio, znacznie wyprzedza Lotwę (0,7 proc.), ale pozostaje w tyle za Estonią (9,3 proc.).

Ogółem do 1 września br. na Litwie zarejestrowano 51.562 przestępstwa, na Lotwie - 24.115 tys., w Estonii - 28.929, podaje ELTA, powołując się na informację Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

W ciągu ośmiu miesięcy na 10 tys. mieszkańców naszego kraju przypadało 139,2 przestępstwa. Ze statystyki widać, że spokojniejsze życie mają nasi sąsiedzi Łotysze (95,7 przestępstw na tę samą liczbę mieszkańców), natomiast o wiele większe niebezpieczeństwo czyha na obywateli Estonii (197,9 przestępstw).

Obydwa sąsiednie kraje wyprzedziły Litwę pod względem tempa wzrostu przestępstw gospodarczych i faktów przemytu. W ciągu ośmiu miesięcy br. liczba przestępstw

gospodarczych na Litwie zmalała o 1,8 proc. (zarejestrowano 3443), na Lotwie wskaźnik ten wzrósł o 32,5 proc. (1521), w Estonii zaś o 31,7 proc. (2397). Na Litwie zanotowano 88 faktów przemytu - jest to o 14,6 proc. mniej niż było w odpowiednim okresie roku ubiegłego. Na Litwie takich przypadków zarejestrowano 43 (0,75 proc. więcej), w Estonii zaś 36 (o 5,8 proc. więcej).

Jednakże Litwa przoduje w dziedzinie fałszerstwa. Od początku roku w kraju zanotowano 772 faktów produkcji i wykorzystania fałszywych pieniędzy lub papierów wartościowych. Jest to o 172,8 proc. więcej niż było na dzień 1 września 1997 r. Na Litwie liczba tych przestępstw wzrosła o 32,1 proc. (461), w Estonii - o 140,3 proc. (125).

Przestępcy we wszystkich państwach bałtyckich miewali śmiałość. Od początku roku bron pała w celach przestępczych została użyta na Litwie 83 razy (o 6,7 proc. mniej), na Lotwie - 190 razy (o 12,8 proc. mniej), w Estonii zaś 103 razy (o 40,4 proc. mniej).

Przemysł lekki zademonstruje swe możliwości

„Litexpo” otwiera się 7 wystawa wyróbów, urządzeń i surowców przemysłu lekkiego „Baitycki tekstyli i skóra'98”, podaje ELTA.

Jest to wystawa naprawdę towarów litewskich, uczestniczy w niej bowiem ponad 150 producentów z Litwy, mówi dyrektor generalny Stowarzyszenia Przedsiębiorstw Przemysłu Lekkiego Vidmantas Vikszraitis. Swe wyroby eksponować będą zakłady krawieckie, włókiennicze, dziewiarskie, kosmiczo-futrarskie.

W wystawie ogółem uczestniczy 300 firm z 26 krajów świata. V. Vikszraitis mówi, że dla wielu ta wystawa jest pierwsza i wyjątkowa. Przede wszystkim, blisko 60 przedsiębiorstw zademonstruje urządzenia. „Jest to możliwość nie tylko zapoznania się z najnowszą technologią i sprzętem, ale też okazja nabycia go”, uważa dyrektor generalny stowarzyszenia.

W czasie wystawy 30 przedsiębiorstw zademonstruje swe kolekcje. Jak mówi V. Vikszraitis, przedsiębiorstwa pokażą, że sprzedają nie tylko siłę

osobowości, który o godz. 24, z powodu obrażeń głowy, zmarł w szpitalu.

Skonfiskowano mak

Dyżurny Komisariatu Policji Wiktoriera został powiadomiony, że 5 września we wsi Vidizskiai w domu ob. G. T. (r. ur. 1966) znaleziono i skonfiskowano 36 kg 950 g maku.

Gospodarz zastał „nieproszonych gości”

7 września, około godz. 12 zamieszkały przy ul. Birutes w Kłajpedzie V. Maslov (r. ur. 1960), gdy wrócił do domu, zastał wyłamane drzwi i dwóch mężczyzn w mieszkaniu. Podczas konfliktu gospodarz zraniał nożem w pierś jednego mężczyzny. Pomimo to, obaj złodzieje uciekli. O godz. 13.15 przy ul. Birutes około domu nr 19 znaleziono z rana kłutą piersi około 40 - letniego mężczyzny, o nieustalonej osobowości, który został zraniony podczas kradzieży. Z mieszkania skradziono wieżę muzyczną, video, różne wyroby jubilerskie. Strata - 6 950 Lt.

Przygotowała D.D.

Kronika policyjna

Jak podaje dział Sztabu Informacji MSW RL, w dniu 7 września br. w kraju zanotowano: 6 obrażeń ciała, 27 ekscesów chuligańskich, 8 rabunków, 133 kradzieży. Uprawdono 7 samochodów, znaleziono - 8. Zarejestrowano 24 wypadki drogowe (zginęły w nich 4 osoby), 5 pożarów, znaleziono zwłoki 4 osób. Zatrzymano 29 podejrzanych o popełnienie przestępstw.

„Podwieszenie” drogo kosztowało

7 września około godz. 12 w Kownie przy ul. Jurbarko do zatrzymanego się samochodu „BMW” wsiadł M.B. (r. ur. 1968) i poprosił podwieźć na pr. Savanoriu. W samochodzie siedzący dwaj mężczyźni zawieźli B. do rejonu Janibelskiego, do wsi Zatytskės. Tam zbilgo go kijami, potem przywieźli do Kowna i wypuścili na ul. Žeimenas. Poszkodowanego, z powodu licznych obrażeń cieleśnych, umieszczono w szpitalu.

Cudzoziemców też okradają

Do I Komisariatu Policji m. Wilna, 7 września około godz. 19, zwrócił się obywatel szkocki J. S. (r. ur. 1961), który powiadomił policję, że

5 września z sali hotelu „Lietuva” w niewyjaśnionych okolicznościach znikł portfel, w którym było 240 dolarów amerykańskich, 140 angielskich swarów sterlingów, dokumenty i różne rzeczy. Straty - 7 400 Lt.

7 września do III szóstelnego Komisariatu Policji zwróciła się obywatelka Austrii A. W., która oświadczyła, że tego dnia przy ul. Pilies z diecącego wózka znikła ul. portmonetka, w której było 100 dolarów USA, 300 litów oraz dokumenty.

Tragiczny finał swawoli na ulicy

7 września o godz. 22.30 w Wilnie na ul. Oslo, samochód „VW Passat” prowadzony przez A. Z. (r. ur. 1958) potarcił i zraniał idącego ulicą 18 - 20 - letniego młodzieńca o nieustalonej

O sprawach poważnych - przy kawie

(Dokończenie ze str. 1)

V. Adamkus zaakcentował, że wszystkie instytucje państwowe powinny współpracować aktywnie w celu zmniejszenia oddziaływania kryzysu rosyjskiego i wezwał polityków, aby powstrzymali się od nieuzasadnionych interpretacji i prognoz na temat sytuacji gospodarczej Litwy.

Premier powiedział, że Litwa bardzo oszczędnie wykorzystuje środki Funduszu Prywatyzacji, jak i przewidziana ustawa. „Zgodnie z zatwierdzonym już programem będziemy wykorzystywali te środki na inwestycje do niektórych projektów, przede wszystkim na porządkowanie ulic w miastach, budowę i remonty szpitali, szkół” - mówił premier. Jednakże podstawowe środki funduszu, zapewnił on, zostaną wykorzystane na rewaloryzując utraconych wkładów.

Przewódca rzędu powtórzył, że bez środków Funduszu Prywatyzacji, rezerwy państwa są wystarczające dla utrzymania w kraju stabilności finansowej.

„Podczas spotkania bardziej szczegółowo też omawialiśmy niektóre kwestie, jakie uważamy za priorytetowe - to reforma oświaty, rolnictwa, administracji publicznej i innych dziedzin. Premier zapożnał z projektami, jakie proponuje rząd w tych sprawach” - powiedział prezydent.

Przywódca państwa zwrócił uwagę na to, że należy przyspieszać

reformę sądownictwa oraz przyjęcie przygotowanego już Kodeksu Karnego i Kodeksu Postępowania Karnego w celu uniknięcia nieuzasadnionego zwlekania z rozpatrywaniem spraw i długiego przebywania ludzi w więzieniu bez sądu.

Prezydent podkreślił konieczność doskonałości systemu podatkowego. Umówiono się co do współpracy w przygotowaniu nowej ustawy podatkowej i kodeksu podatkowego.

Podczas spotkania omówiono również przebieg procesu prywatyzacji. Jak powiedział G. Vagnorius, mówiono o przygotowaniu do prywatyzacji kompleksu naftowego kraju. „Obecnie trwają prace gotowania do prywatyzacji w celu zrestrukturizowania przedsiębiorstw kompleksu, usprawnienia zarządzania nimi.

Następnie prywatyzacja będzie realizowana zgodnie ze specjalnymi ustawami, które uchwalili Sejm i podpisze prezydent. Spodziewamy się, że zainteresowanie firm nie tylko Rosji, ale też Europy i ze świata oraz pewna konkurencja pozwolą nam podjąć najlepsze i najpozytywniejsze dla Litwy decyzje w sprawie prywatyzacji kompleksu naftowego” - mówił przywódca rządu.

Chociaż spotkanie przy filiżance kawy, kanapkach i ciastkach trwało prawie dwie godziny, prezydent i premier po wywidzie udzielonym dziennikarom jeszcze na pożegnanie rozmawiali kilkanaście minut.

Społeczny obrońca proponuje uwolnienie A. Butkeviciusa i przeproszenie go

Obrońca społeczny oskarżonego o zamiar oszustwa na wielką skalę parlamentarzysty Audriusa Butkeviciusa Stasys Kauszins zwołał się do prokuratora generalnego Kazysa Piedrycy z prośbą o zamianę oskarżeń przeciwko jego klientowi, który, jak on uważa, bezprawnie jest więziony i oczerniany.

W swym oświadczeniu S. Kauszins wskazuje, że jesienią 1997 roku Prokurator Generalna kłamała starając się o zezwolenie Sejmu na pociągnięcie parlamentarzyستی do odpowiedzialności karnej oraz wyznaczenie wobec A. Butkeviciusa środka prewencyjnego.

Zdaniem obrońcy społecznego, informując przewodniczącego Sejmu Vytautasi Landsbergisa, prokuratura zniekształciła treść oświadczenia szefa „Degi” Klemensas Kirsy do Departamentu Bezpieczeństwa Państwowego (DBP); kłamliwie wskazała, że A. Butkevicius obiecywał załatwienie zatarcia sprawy kamei dla korporacji amerykańskiej „Mobil” z powodu wyrządzenia szkody majątkowej, prosząc zawczasu o 300 tys. dolarów USA na opłacenie usługi świadczonych przez funkcjonariuszy praworządności Litwy. Tymczasem w zarejestrowanym w kancelarii DBP oświadczeniu K. Kirsy mówi się tylko o możliwości zatroszczenia się przez stronę litewską o

pozytywną decyzję w konflikcie z firmą amerykańską „Mobil”. Z tego można wnioskować, że ma się tu na myśli międzynarodową sprawę cywilną w sądzie okręgowym Nowego Jorku w USA (takie właśnie były też zeznania A. Butkeviciusa). S. Kauszins zwrócił jeszcze uwagę, że w oryginalnym oświadczeniu K. Kirsy nie mówi się o danju pieniędzy funkcjonariuszom praworządności Litwy.

Jak pisze S. Kauszins, poseł na Sejm A. Butkevicius był potajemnie inwigilowany, jego rozmowy połączonymi podsluchiwano i nagrywano z użyciem specjalnego sprzętu, bez sankcji Wileńskiego Sądu Okręgowego. Prócz tego narząco naruszono Konstytucję, gwarantującą nietykalność wolności i prywatnego życia człowieka.

Dlatego obrońca społeczny prosi o przerwanie trwającego już od jedenas-tu miesięcy niezgodnego z prawem pozbawienia wolności oraz oczerniania A. Butkeviciusa, jak też przeproszenie posła na Sejm za wyrządzoną mu szkodę moralną. Jednocześnie prosi o ustalenie „zleceniodawców, wykonawców tej prowokacji politycznej i pociągnięcie ich do odpowiedzialności karnej oraz materialnej”. Zdaniem S. Kauszinsa, należało sprawdzić, czy w działalności K. Kirsy nie ma znamion przestępstwa.

Litwa - Polska

Wspólna konferencja sądów konstytucyjnych

Dziś w Połdże rozpoczyna pracę wspólna Konferencja Sądu Konstytucyjnego Republiki Litewskiej oraz Trybunału Konstytucyjnego Rzeczypospolitej Polskiej. Delegacja prawników polskich przybyła do Wilna wczoraj, zwidziała już Starówkę wileńską, a w godzinach wieczornych wyruszyła na wybrzeże. Goście w Połdże zamieszkali w Domu Wypoczynkowym „Auska”. W trakcie Konferencji przewidziane są referaty doc. dr Władasa Pavilonisa „Interpretacja norm konstytucyjnych w orzecznictwie Sądu Konstytucyjnego” oraz prof. dr Krzysztofa Kolasińskiego „Mechanizmy prawne oddziaływania orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego na orzecznictwo sądowe”, a także doc. dr Kęstutisa Lapinska „Źródła prawne oraz akty końcowe instytucji nadzoru konstytucyjnego” i prof. dr Teresy Dębowskiej-Romanowskiej „Tendencje orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego w sprawach daninowych”.

Goście z Polski zwidzą też Klajpedę, Kretynę i Kowno, przed odjazdem do Warszawy zwidzą też cmentarz na Rossie.

Inf. w.

KONKURS „MOJA POCIECHA” 58 (125)

Dziś zamieszczamy kolejną fotografię konkursową. Na zdjęciu - Robert Wojsniewicz (10 miesięcy) „pomaga mamie”.

Sport

Lekka atletyka

R. Ubartas - zwycięzca

Na 12 mistrzostwach policjantów Europy w Poznaniu litewski dyskobol Romas Ubartas wywalczył złoty medal, uzyskując wynik 61,47 m.

W tych mistrzostwach uczestniczy 295 zawodników i 168 zawodniczek z 24 krajów.

Wioslarstwo

Mistrzostwa świata w wioslarstwie 2002 r. - w Trokach

Mistrzostwa świata w wioslarstwie młodzieżowym 2002 roku odbędą się w Trokach - tak w niedziele zdecydowała Międzynarodowa Federacja Wiosłarstwa (FISA).

Analogiczne mistrzostwa 2001 odbędą się w niemieckim mieście Duisburg.

Mistrzostwa świata dorosłych 2002 odbędą się w Sewilli (Hiszpania), która wygrała konkurs z Monachium (Niemcy) i Mediolanem (Włochy).

Najwięcej medali wygrali wioslarze Węgier

Na zakończonych na Węgrzech mistrzostwach świata kajakarzy i kanadykarzy najlepiej zaprezentowali się gospodarze, zdobywając 7 złotych, 5 srebrnych i 5 brązowych medali.

Następne miejsca wywalczyli Niemcy (5-3-3) i Kanadyjczycy (4-1-0), ogółem zaś nagrody zdobyli wioslarze 18 państw.

Reprezentanci Litwy startowali tylko w jednym finale - w sprincie kajaków podwójnych na 200 m wśród 9 żagló-finiszowali na przedostatnim ósmym miejscu (35 034 sek.).

Jedziecтво

Puchar wywalczył J. Żvirblis na Dunaju

Na zawodach pucharu Litwy w WKKW, które odbyły się na hipodromie Stadnym Wileńskim w jeździe na koniach dorosłych najlepszy był trener Stadnyj Zagarskiej Juozas Żvirblis na koniu Dunaj.

Na odbywających się jednocześnie mistrzostwach kraju w konkurrence na młodych koniach zwyciężył kierownik klubu sportowego „Gintaras” w rejonie poniewiekim Dariusz Czeple na Lordzie.

Motobol

Litwini rozpoczęli mistrzostwa zwycięstwem

Na rozpoczętych w Rosji mistrzostwach

Europy w motobolu reprezentacja Litwy w pierwszym meczu pokonała jednego z faworytów mistrzostw - ekipę Niemiec - 4:1.

W innym meczu pierwszej rundy Rosja pokonała Holandię - 12:0, a Francja Ukrainę - 5:0.

Motocykle

Najlepsi - motocykliści birżańskiego „Agarasu”

Na zakończonych mistrzostwach Litwy w motostrobie w Poniewiezu w punktacji drugonowej zwyciężył birżański klub „Agaras” zdobywając 3292 pkt. Drugi był „Agatas” z Poniewieza (1871,5 pkt), na trzecim miejscu znalazł się klajpedzki zespół „Kurai” (1851,5 pkt).

Hokej

Pierwszy etap „Euro-Hockey Tour” wygrali Szwedzi

Międzynarodowy turniej czterech reprezentacji hokeja na lodzie w Czechach wygrali mistrzowie świata Szwedzi, którzy w ostatnim meczu zegrali z gospodarzami remisowo - 0:0 i uzyskali 5 pkt z 6 możliwych. Wygrali oni główną nagrodę w wysokości 50 tys. USD.

Na drugiej pozycji znaleźli się Finowie (4 pkt i 35 tys. dolarów), na trzecim miejscu byli Czesi (2125 000), ostatni zaś Rosjanie (1 i 15 000), którymi kierował nowy trener Aleksander Jakuszew.

Kolarstwo

Tour de Pologne

Niemiec Danilo Hindo wygrał w Inowrocławiu drugi etap Tour De Pologne, najdłuższy w całym wyścigu (250 km) i został nowym liderem imprezy.

Kolarz grupy Agro-Adler był najszybszy z 13-osobowej czołówki, która wyprzedziła peleton z dotychczasowym liderem Zbigniewem Sprunchem (Mapci) o kilkanaście sekund.

Liderem wyścigu został ostatecznie Mirko Rossato (Scrigno), który wyprzedził zwycięzcę drugiego etapu Danilo Hondo lepszą sumą miejsc, uzyskanych w dwóch etapach.

Pilka nożna

Dymisjon

Berti Vogts zrezygnował z prowadzenia piłkarskiej reprezentacji Niemiec - poinformowała Niemiecka Federacja Piłkarska.

Trener bułgarskiej reprezentacji piłkarskiej Christo Bonew podał się w poniedziałek do dymisji, dzień po przegranej - 0:3 meczu z Polską w eliminacjach mistrzostw Europy 2000.

Inf. w. - PAP

Wystawy

Rzeźby i malarstwo ormiańskiego plastyka

Ostatnio w galerii Wileńskiej Akademii Sztuk Pięknych „Akademija” została otwarta wystawa twórczości Tigrana Juchaniana. Ekspozycje to rzeźby i malarstwo mieszkającego w Wilnie ormiańskiego artysty.

T. Juchanian ukończył wydział rzeźby Instytutu Sztuk Pięknych w

Erewaniu, gdzie też, chcąc być uniwersalnym artystą, studiował ceramikę, malarstwo, grafikę. W 1994 roku po ukończeniu instytutu przybył na Litwę, w tym samym roku urządził pierwszą w Wilnie wystawę w galerii „Vartai”.

Od 1995 r. T. Juchanian jest członkiem międzynarodowej fe-

deracji artystów-plastyków UNESCO, jego prace wielokrotnie eksponowano w Centralnym Domu Plastyka w Moskwie, dzieła zakupili kolekcjonerzy sztuki z różnych krajów.

Wystawa twórczości T. Juchaniana w galerii „Akademija” będzie czynna dwa tygodnie.

KURIER WILEŃSKI - CODZIENNE WYDANIE - SOBOTNIE WYDANIE

SZANOWNY CZYTELNIKU!

DO 18 WRZEŚNIA TRWA PRENUMERATA „KW”

NA PAŹDZIERNIK I POZOSTAŁE MIESIĄCE 1998 r.

Kosztary prenumeraty dla Czytelników „KW” na Litwie:

	1 mies.	2 mies.	3 mies.
z dostarczaniem przez pocztę	19 Lt	38 Lt	57 Lt
bez dostarczania (w szkołach)	16 Lt	32 Lt	48 Lt
w księgarniach: S.K., ul. Auszros Vartu (Ostrobramska) 9	15 Lt	30 Lt	45 Lt
i „Elephas”, ul. Olandu (dawn. Holendernia) 3	15 Lt	30 Lt	45 Lt
w redakcji	14 Lt	28 Lt	42 Lt
„Kurier Wileński” (sobotnie wydanie)	1 mies.	2 mies.	3 mies.
z dostarczaniem przez pocztę	3,90 Lt	7,80 Lt	11,70 Lt

„Kurier Wileński” można zaprenumerować na każdej poczcie. Indeks „Kuriera Wileńskiego” - 0044 (codzienne wydanie) Indeks „Kuriera” - 0172 (sobotnie wydanie)

Uwaga! Okazja tańszego kupienia „Kuriera”:
W naszej redakcji (Laisves pr. 60, Dom Prasy, XI piętro) można nabywać sobotni oraz wszystkie kolejne numery „Kuriera” - za 70 ct. Numery z dni poprzednich - za 40 ct.

Podróże „Ejszyszczan”

Do nowych spotkań, Mogilno!

Szanowna Redakcjo!
Pozwólcie na łamach dziennika podzielić się wrażeniem z pobytu zespołu „Ejszyszczanie” w Polsce. Za umieszczenie tego materiału na łamach „Kuriera Wileńskiego” z góry serdecznie dziękuję.

Wacława IWANOWSKA

Zespół Pieśni i Tańca „Ejszyszczanie” z Ejszyszek w tym roku miał kilka ofert odwiedzenia Polski. Na początku lipca uczestniczyliśmy w targach w Sześciemowie. Również ważną dla nas była podróż do urzekającego Mogilna, którego okolice są pełne jezior i lasów. Miasto jest czyste, zielone, ukwiecone i zadbane. Otrzymałmy zaproszenie od Urzędu Miejskiego w Mogilinie i Zarządu Gminy Mogilna. Jesteśmy wdzięczni za pobyt w tym mieście burmistrzowi miasta Stanisławowi Łaganowskiemu oraz jego zastępcy Przemysławowi Majcherkiewiczowi. Zaproszono nas na 600-lecie nadania praw miejskich dla Mogilna. Był to wielki jubileusz, święto nie tylko dla gości, którzy odwiedzili z tej okazji gród, ale i dla jego mieszkańców.

Uczestniczyliśmy w tych uroczystościach, śpiewaliśmy w Parku Miejskim. Pragnę za pośrednictwem „Kuriera Wileńskiego” zapoznać w skrócie czytelników z historią tego miasta, a przypomnieć przede wszystkim należy, że w jego okolicach kształtowały się załaski państwa polskiego.

Mogilno - to stare miasto, swoimi dziejami sięgające przełomu VIII i IX w. Żyła gleba, bogata w wodę, przecinająca ją starożytny szlak handlowy „drogi burszynowej” sprzyjały osadnictwu.

Pierwszy zabytek - to klasztor i kościół benedyktyński, które zbudował Bolesław Śmiały w 1065 r. Władze klasztorne zakładały wprawie niemieckim, co pozwoliło benedyktynom z Mogilna na uzyskanie pełnej władzy nad późniejszym miastem, którego stali się właścicielami. Wieś służebna, później osada targowa, w 1398 r. otrzymała z nadania przez Władysława Jagiełłę prawa miejskie. W XVII w. miasto przeżyło „potop” szwedzki. Cała ziemia mogileńska w czasach niewoli była terenem akcji germanizacyjnej. Mieszkańcy Mogilna brali też udział w Powstaniu Sycylijskim i w Powstaniu Wielkopolskim, 9-11 września 1939 roku stawiali opór wkraczającym oddziałom hitlerowskim. W uznaniu bohaterskiej postawy tamtejszej ludności Rada Państwa odznaczyła w 1984 r. Mogilno Krzyżem Grunwaldu III klasy. Mogilno słynie z zabytków ar-

chitektonicznych: kościoły św. Jana Ewangelisty, św. Jakuba, Ratusz. Jest tu wspaniały pomnik księdza Piotra Wawrzyniaka, pomniki ofiar Katyńa i Bohaterów walki o polskość i wolność ziemi mogileńskiej.

Oprócz zwiedzania Mogilna, wystąpienia w Parku Miejskim, spotkania w jednym z kościołów z burmistrzem miasta, mieliśmy też koncert na tarasie hotelu „Pod Dębami” w Przyjezierzu. W takich chwilach czuliśmy dumę, że mamy tak bogatą kulturę, historię, czuliśmy, że wszystko nas łączy, bo w polskości odnajdujemy się wspólnie.

Końcowym etapem naszej podróży była wycieczka do Biskupina. Zapoznaliśmy się z ciekawą historią tej osady. Wiadomo dziś, że półwysep był kiedyś wyspą. Około 2500 tys. lat temu nad jeziorem przylbył lud, który poprzedził tu osadnictwo Słowian. Wypę z ładem połączone drewnianym mostem, wybudowano ponad 100 domów. W każdym mieszkała rodzina, składająca się z 10 lub 12 osób. Budynki były ustawione w rzędach, wzdłuż prostych ulic, wyłożonych drewnianym chodnikiem. Życie mieszkańców osady na jeziorze, prawdopodobnie, przejął napad wrogiego plemienia. Działaj jest to piękny skansen, muzeum etnograficzne pod gołym niebem, przyciągające tysiące turystów z całego świata.

W Mogilinie czuliśmy się jak u siebie w domu. Przeżyliśmy w tym mieście po raz wtóry. Zauroczeni bujną zielenią, obfitością sadów, gościnnością rodaków pragnęliśmy zostać na pożegnanie to, co mamy najcenniejsze: szczerze, gorące nasze polskie serca.

Do nowych spotkań, Mogilno! Życzymy kolejnych pomyślnych 600 lat!

NA ZDJĘCIU: migawka z naszego pobytu w Mogilinie.
Fot. z archiwum zespołu
P.S. Honorarium za artykuł proszę przekazać na rzecz wspierania „Kuriera Wileńskiego”.

NA ŻYCZENIA CZYTELNIKÓW

Konkurs: „Eris” - moim przyjacielem

PYTANIA

1. Jaka część rośliny zawarta jest w logo „ERIS”?
2. Wymień co najmniej 3 serie kosmetyków „ERIS”.
3. Jaki kolor wyróżnia serię przeznaczoną dla osób z problemami naczyniowymi? a) niebieski, b) różowy, c) zielony.
4. Jak nazywa się modelka reklamująca serię dla skóry dojrzałej po 40 roku życia?
5. Dla osób w jakim wieku jest przeznaczona seria FORTE 30?
6. Jaki produkt „Eris” otrzymał tytuł „Doskonałość Roku 97” przyznany przez „Twój Styl”?
7. Czy „Eris” posiada kosmetyki przeznaczone do gabinetów kosmetycznych?
8. Ile procent witaminy E posiada „Krem Nawilżający z wit. E”? a) 1%, b) 2%, c) 5%.
9. Jaka liczba widnieje na opakowaniu serii „Dla Młodych”?
10. Gdzie mieści się siedziba Laboratorium Kosmetycznego dr Ireny Eris? Podaj nazwę miasta.

ZASADY KONKURSU:

- należy odpowiedzieć na 10 powyższych pytań
- odpowiedzi wpisać do kuponu, podając jednocześnie swoje dane
- osoby, które używają kosmetyków „Eris”, prosimy o wypełnienie ankiety
- kupon należy wysłać na adres: Vlnius 2012, ul. Żirmunu 139 UAB „Gotana” (Konkurs).

KUPON KONKURSOWY

Odpowiedź 1.....

Odpowiedź 2.....

Odpowiedź 3.....

Odpowiedź 4.....

Odpowiedź 5.....

Odpowiedź 6.....

Odpowiedź 7.....

Odpowiedź 8.....

Odpowiedź 9.....

Odpowiedź 10.....

Dane uczestnika.....
Imię i nazwisko.....
Adres.....

Wiek.....

Ferdynand Goetel (1890-1960)

Ten, o którym zapomniano

Przynajmniej dwa pokolenia inteligentów polskich zostało wychowanych w przekonaniu - ukutym przez uzdolnionego propagandyście Antoniego Słonimskiego - iż Ferdynand Goetel to jedynie „średniej wartości prozak” i wymachujący parasolem w „Ziemsńskiej” prymitywny faszysta. Co więcej, wedle teoż Słonimskiego, Goetel w czasie okupacji miał jakoby namawiać pisarzy do rejestrowania się w Niemców. I choć nie potwierdził tego ani ówczesny prezes Pen-Clubu Juliusz Żulawski, ani też Stefan Kisielewski, dr Władysław Korabiewicz, Jerzy Zagórski i inni, Goetla planowo wykreślono z historii literatury polskiej.

Ferdynand Goetel (ur. w 1890 roku, w Sucheju koło Nowego Targu) był jednym z najpopularniejszych pisarzy polski międzywojennej. Za młodu reprezentant młodej polskiej bohemy, malarz, poeta, meloman, piewca Tatr i Podhala, a później także architekt i podróżnik. Autor poczytnych książek, m.in.: „Przez płonący Wschód”, opisu rocznej peregrynacji po Persji, Indiach i Europie; „Patnika Karapety”, literackiego sprawozdania z rewolucji bolszewickiej i awangardowej powieści „Z dnia na dzień”. Próbował również sił jako dramaturg, pisząc sztukę teatralną „Samuel Zborowski”. W latach 1922-1925 redagował ponadto „Przegląd Sportowy” i „Naokoło świata”, zaś od 1926 roku, przez siedem lat pełnił funkcję prezesa polskiego oddziału Pen-Clubu.

W roku 1939, będąc pod wrażeniem gwałtownego narastania ideologii komunistycznej, opublikował książkę-manifest „Pod znakiem faszyzmu”, w której określił się jako zwolennik rządów silnej ręki, dostarczających przezeń w dyktando Mussoliniego. Rychno jednak - pod naporem krytyki z lewej i prawej strony sceny politycznej, a także sytuacji międzynarodowej Polski - wycofał się ze swoich poglądów. Po wkroczeniu Niemców

do Warszawy zajął się działalnością społecznikowską w Radzie Głównej Opiekuńczej. Wiosną 1943 roku, w porozumieniu z władzami podziemia, podobnie jak inny pisarz Józef Mackiewicz, wyjechał do Katyńa, gdzie odkryto właśnie masowe groby oficerów polskich zamordowanych przez NKWD. Opis podróży zawarł później m. in. w książce „Zbrodnia katyńska w świetle dokumentów”, wydanej na Zachodzie. Tuż po wojnie, w roku 1945, na wniosek stalinowskiego pisarza Jana Kotta, uznano Goetla za kolaboranta i wyrzucono ze Związku Literatów Polskich. Po rozesłaniu za nim listu gończego, Goetel przez „zieloną granicę” uciekł z kraju. Zmarł zapomniany i w nędzy w Londynie, w 1960 roku.

Prezentowane wspomnienia Goetla, wydane pod tytułem „Patrząc wstecz”, obejmują okres wcześniejszy, od dzieciństwa i młodości spędzonych w Krakowie do lat wojny światowej i późniejszych (1914-1920), kiedy pisarz został internowany i zesłany przez Rosjan do Turkiestanu. Świetne pióro oraz znakomity zmysł obserwacji pozwoliły Goetlowi oddać wiernie atmosferę czasu przed wielką wojną narodów, młodopolskiego i trochę zapamiętałego Krakowa (również Łwowa), kulisy począt-

ków działalności Piłsudskiego, którego Goetel hołubił, a także egzotykę dalekiego Turkiestanu. „Patrząc wstecz” to również swoisty autoportret autora - natury niepokornej i nieokiełznanej literacko - przytomniejszy po trosze barwna postać Nowaczyńskiego z drugiej a Ossendowskiego z drugiej strony.

We wstępie do wspomnień Goetel napisał: „Jestem dzieckiem okresu, kiedy to ludzie, ich idee i zamysły ruszyły naprzód w zawrotnym tempie. Wiele spraw, które w dzieństwie moim uchodziły za uroczyste, zostały urzeczywistnionych (...) W sumie więc rzecz można, byłem świadkiem początku i końca wielu wydarzeń. Siegnąwszy zatem po „Patrząc wstecz” Ferdynanda Goetla, pisarza i polityka, którego głos dochodził dziś do nas przez dzieściolecia zapomnia.

Mariusz GRABOWSKI
(„Nasz Dziennik”)

ANKIETA KOSMETYKÓW „ERIS”

Czy używa Pani (Pan) kosmetyków „ERIS”?.....
Od jak dawna?.....
Proszę podać ulubiony kosmetyk.....

NAGRODY

Wśród osób, które prawidłowo odpowiedziały na wszystkie pytania, rozlosuje się: 5 zestawów kosmetyków „ERIS” o wartości: pierwsza 100 USD, kolejne 4 wartości 50 USD. Prócz tego stu pierwszych uczestników Konkursu otrzyma w prezencie „Magazyn ERIS” wraz z próbkami kosmetyków.
Termin nadsyłania odpowiedzi do 15 września br. Jak zwykle, o terminie decyduje data stempla pocztowego.

Diariusz miasta Troki od grudnia 1918 r. ③

1920 rok.

Od połowy czerwca roku 1920 dochodziły alarmujące wieści z frontu polsko-bolszewickiego, gdzie ze zmiennym powodzeniem toczyły się zacięte walki.

A już mniej więcej w końcu czerwca rozpoczęła się odwrót wojsk polskich. Dnia 14 lipca Troki opuściły władze cywilne i wojskowe, oraz burmistrz Budrewicz.

W dniu 15-go lipca o godzinie 4 pp. od strony Landwarowa weszli bolszewicy.

Jednocześnie od strony Jewja, na przedmieściu za mostem, pokazały się rozjazdy litewskie.

Wśród ludności nastrojów był przerażający przynębiony. Ostentacyjnie, nie wiadomo było, kto zajmie Troki, gdyż bolszewicy najazd wyruszyli z miasta i cały bez mała tydzień nie było żadnego wojska.

Wreszcie wkroczyły do Trok wojska litewskie, które jednak niedługo pozostawały w mieście, gdyż już 1-go sierpnia bolszewicy zmusili ich do opuszczenia miasta.

Znowu powstał „Rękomi”, lecz już z większym procentem osób specjalnie przybyłych z Rosji. Rada Miejska została rozwiązana, Magistrat zniszczony, a kasę i majątek miasta bolszewicy zabrali pod swoją administrację.

Niebawem rozpoczęły się aresztowania przede wszystkim Polaków i urzędników polskich, którzy z różnych przyczyn nie opuścili miasta. Między innymi aresztowano p.o. b. Mickiewicza Romualda, którego wywieziono do Wilna wraz z innymi aresztowanymi, z których dwie osoby zostały skazane na śmierć, inni zaś na wywiezienie w głąb Rosji.

Dnia 1-go września bolszewicy pod naciskiem wojsk litewskich, bez walki wycofali się z Troki i do miasta wkroczyły wojska litewskie. Zaznaczyć należy, że mniej więcej w tym czasie Litwini zajęli Wilno, odstąpione im dobrowolnie przez bolszewików.

Do Trok dotarły upragnione wiadomości o rozgromieniu bolszewików pod Warszawą. Radość, jaką zostało opanowane polskie społeczeństwo trockie, musiała być, siłą rzeczy, tłumiona wewnątrz z obawy przed szyskanami ze strony Litwinów.

Po zajęciu Wilna przez Litwinów zostali zwolnieni aresztowani. Do Trok powrócił i p.o. burmistrza Mickiewicza Romuald. Litwini zezwolili na objęcie zarządu miasta przez poprzednika

Radę Miejską i Magistrat. Jednak władzom miejskim Litwini nie uduwierzali i na każdym kroku utrudniali pracę. W rezultacie rozpoczęły masowe areszty Polaków pod byle jakimi pozorami.

Stosunek Litwinów do miejscowej ludności stawał się coraz bardziej wrogi, równoległe z pogromem bolszewików pod Warszawą. Wreszcie taką nienawiścią palali Litwini do wszystkiego, co jest polskie, że pastwili się nad bezbronną ludnością. Nie od rzeczy można zaznaczyć, że niemal każdy „dygnitarz litewski”, poczynając od naczelnika powiatu, a kończąc na policjancie - chodził z batem i często bez żadnego powodu bili ludność.

Nagle gruchnęła wieść o zajęciu Wilna przez gen. Żeligowskiego. Było to w dniu 9 października 1920 r.

Wśród władz litewskich nastąpiła silna konsternacja i zdenerwowanie. Znowu rozpoczęły się masowe aresztowania Polaków, z których w liczbie 10-ciu wywieziono do Kowna. Sporo Polaków kryło się po lasach z obawy przed internowaniem.

Dnia 15 października rano o godzinie 8-mej, od strony Landwarowa i Starych Trok dały się słyszeć gęste strzały karabinów ręcznych i maszynowych, potem gruby bas artylerii polowej. Wszystkimi stało się jasne, że nie kto inny, a Polacy usiłują wywołać Troki z okupacji litewskiej. Litwini okopali się na cmentarzu katolickim, na przedmieściu Widłowska i stawiali zacięty opór, lecz w końcu pod naciskiem szturmujących wojsk polskich wycofali się. O godzinie 4-jej p.p. do Trok weszli Polacy, których, po raz drugi ludność witała serdecznie.

Litwini nie opuścili zupełnie terenu powiatu trockiego, lecz zatrzymali się w wsi Podworańce i tuż za lasem miejskim Rakalina, okopali się na tzw. górze Brazoła.

O godzinie 3-ciej nad ranem 16 października Litwini przypuścili atak na Troki, wspierany ogniem artylerii własnej, okopanej pod wsią Brazoła. Aczkolwiek wojsk polskich stosunkowo było mało, bo nie cała kompania, jednak wszystkie ataki litewskie zostały odparte. Litwini w ciągu dni 5-ciu ostrzeliwali Troki, skutkiem czego były ofiary wśród ludności cywilnej: dwie osoby zabite i kilkakrotnie rannych.

Po wejściu wojsk gen. Żeligowskiego, urzędowanie z powrotem objął burmistrz Budre-

wicz, który urzędował do dnia 1-go marca 1921 roku, do czasu, gdy po dwukrotnej swojej prośbie otrzymał dymisję. Pełnienie obowiązków burmistrza polecono Romualdowi Mickiewiczowi.

Rada miejska, na posiedzeniu swym, dnia 1-go czerwca 1921 r. (protokół posiedzenia poz. 6) uchwaliła przedłożyć burmistrzowi Władysławowi Budrewiczowi w dowód uznania zasług, położonych przy organizowaniu samorządu miejskiego, adres treści następującej:

„Wielmożnemu Panu Władysławowi Budrewiczowi, Czei-godnemu Burmistrzowi m. Trok.

Rada miejska miasta Trok, na posiedzeniu swym, odbytym w dniu 1 czerwca 1921 r., uchwaliła wręczyć W. Panu adres dziękczynny za zasługi, położone dla dobra miasta. W wykonaniu powyższej uchwały, my, niżej podpisani radni m. Trok, niniejszym wyrażamy Ci, Czei-godny Panie, hold i uznanie dla Twojej owocnej i trudnej pracy na stanowisku burmistrza m. Trok, w najcięższych dla naszego ukochanego miasta chwilach przełomowych. Swiętą trudzoną pracą i energią, położyłeś, Czei-godny Panie, podwaliny na wielką budowę Samorządu miejskiego, organizacja której pod światłym Twoim kierunkiem utrwałała byt miasta, uchroniła jego mieszkańców w chwilach zawierchających wojennych od zagłady i rozproszenia, dała miastu i jego mieszkańcom ostoję i ratunek, jakim jest przedstawicielstwo miejskie w dobie wielkich wojen o Niepodległość”.

W dniu 12 września 1923 roku zwiędził Troki wraz z małżonką swą, w towarzystwie dyrektora Studnickiego z Wilna - p. Niko-lao Wantcheff - charge d'Affaires da Bulgario (ambasador Bułgarii w Warszawie), których to gości powitali p.o. burmistrza Romuald Mickiewicz i naczelnik rejonu Władysław Budrewicz, oraz kilka osób spośród miejscowego społeczeństwa. Poczem ci goście w towarzystwie Mickiewicza, Budrewicza i Markiewicza, zwiędzili ruiny zamku na wyspie oraz rezydencję s.p.h.r. Józefa Tyszkiewicza, poczem goście odjechali z powrotem do Wilna.

Dnia 15 października 1923 roku, zwiędził Troki Pan Prezydent Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej, Stanisław Wojciechowski, przyjęcie którego odbyło się nader uroczystie. Na przedmieściu Rogatka - wzniesiono bramę triumfalną. Wjeżdżającego Prezydenta Rzeczypospo-

litej witał chlebem i solą p.o. burmistrza Romuald Mickiewicz na czele z radą miejską oraz radą gminną.

Pan Prezydent zwiędził kościół, gdzie na Jego powitanie zostało odprawione uroczyste nabożeństwo przez Ks. Dziekana Malukiewicza.

Po nabożeństwie Pan Prezydent, w otoczeniu swej świty i p.o. burmistrza Mickiewicza udał się do Magistratu na śniadanie.

Na tym śniadaniu byli wybitniejsi członkowie trockiego społeczeństwa i okolic, a więc hr. Tyszkiewiczowa, ks. Dziekan Malukiewicz, ks. Kulak, Wł. Budrewicz i starszy Harzan karaimski Malecki. Śniadanie trwało 45 minut, w czasie którego Pan Prezydent dłuższy czas rozmawiał z p. Mickiewiczem i hr. Tyszkiewiczową.

Wkrótce po śniadaniu Pan Prezydent odjechał samochodem do Wilna, owacyjnie żegnany przez tłumnie zebraną publiczność.

Podczas pobytu Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, w imieniu rady miejskiej i rady gminnej trockiej p.o. burmistrza Mickiewicza wręczył Panu Prezydentowi memoriał treści następującej:

„Do Jego Ekscelencji Pana Prezydenta Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej.

Powiat Trocki, istniejący od w. XVIII-go i składający się z 16 gmin i m. Trok, istniał do r. 1920, kiedy to wojska gen. Żeligowskiego ponownie zajęły teren Wileńskiego. Od tej chwili gminy, istniejące po tej stronie granicy litewskiej zostały przyłączone do powiatu Wileńskiego, któremu nadano nazwę: powiat Wileńsko-Trocki. Siedzibą b. powiatu Trockiego - m. Troki, zostały założone w r. 1321, jako stolica Księstwa Litewskiego, następnie miasto wojewódzkie, a zatem powiatowe, dzięki temu stopniowo się rozrastało. Z chwilą skasowania powiatu miasto podupadło i nie jest w stanie dźwignąć się ze zniszczenia, jakie wojna światowa tu poczyniła. Ze względu istnienia projektu utworzenia w wojew. Wileńskim nowego starostwa granicznego z siedzibą w Ejszyskach, zwracamy się z uprzejmą prośbą do Pana Prezydenta Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej o utworzenie starostwa granicznego z siedzibą w Trokach, dzięki czemu m. Troki ponownie by się podniosło i odbudowało. Lokale rządowe na urzędy starościńskie w Trokach są i z przeznaczeniem na siedzibę

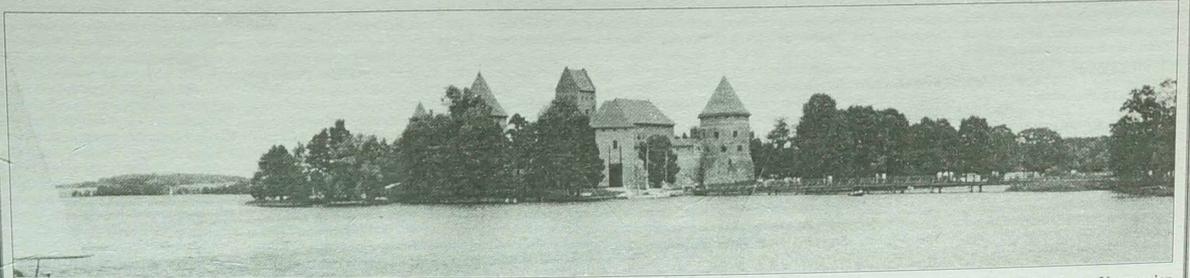
tego starostwa m. Trok, skarb państwa nie potrzebowałby czynić wydatków na budowę, względnie wynajęcie tych lokali. Za utworzeniem powiatu Trockiego przemawiają jeszcze następujące względy historyczne: nazwa pow. Trockiego byłaby zachowana, wraz z włączeniem do tego powiatu gmin Trockiej, Landwarowskiej, Rudzkiej, Ulkienińskiej, m. Trok razem do 40 tysięcy ludności, należące obecnie do pow. Wileńsko-Trockiego, gminy Marcinkańskiej pow. Trockiego, oraz gmin Koniewskiej i Ejszyskiej, powiatu Lidzkiego i gminy Silecznickiej i Rudzkiej p. Wileńskiego, stworzyłyby się powiat Trocki, wzdłuż którego i granicy przechodzi linia kolejowa Wilno-Grodno. W powiecie z tymi gminami większość byłaby polską i stanowiłaby przewagę we wszystkich sprawach natury państwowej.

Dalej, Litwini dziś posiadają pow. Trocki z siedzibą w Koszdarach z nazwą „powiat Trocki” i zawsze będą rościć pretensje do siedziby powiatu w tym wypadku - do m. Trok, natomiast samo utworzenie powiatu w Trokach pociągnie za sobą ludność pograniczną strony litewskiej, jako najbliższego miasta i tym samym już wytworzy się pewna niechęć przyłączenia tamtej części powiatu do Litwy Kowieńskiej, tym bardziej, że i tamta część powiatu zamieszkała jest przez większość polską. W razie, gdyby nie uznano za możliwe utworzenie starostwa w Trokach, uprzejmie prosimy o utworzenie chociażby ekspozytury starostwa, co ułatwi ludności pogranicza załatwianie niezbędnych spraw administracyjnych na miejscu, gdyż w obecnych warunkach starostwo Wileńsko-Trockie jest przepełnione pracą i załatwianiem spraw przez oddaloną od siedziby obecnego starostwa, ludność, co jest bardzo uciążliwe. Dnia 15 października 1923 r. Troki”.

W początkach 1924 r. dwóch obywateli miasta, mając i widząc w tym swój osobisty interes, rozpoczęło agitację wśród najuboższej ludności miasta, celem zniesienia samorządu miasta Trok i włączenie go do gminy wiejskiej. W tym celu wystosowali odpowiednie pismo, podpisane przez szereg osób, do delegata zarządu w Wilnie. Na skutek tego podania, władze odnośnie zażądały opinii rady miejskiej, która na posiedzeniu swym w dniu 31 maja 1924 r. wypowiedziała się kategorycznie przeciwko.

(Cdn.)

(Pocz. patrz w nr, nr 171,172)

Fot. Jerzy Karpowicz

W czerwcu 1823 r. Adam Mickiewicz pisał do Jana Czeczota: „(...)Kiedym dowiedział się o uczuciach M., kiedym ją z bliska poznał, napisałem, że to będzie list ostatni żalów, narzekania i wykrzykników! I był ostatni (...) Wiem, co się z nią i co się ze mną stanie, i nie uważam jej za bardzo nieszczęśliwą(...)” I: „Nie mam nic sobie do wyzrucenia. Jeśli ona cierpi, miała wiele i słodkich chwil; nigdy jej nie chciałem dreczyć i nie będę”. A tymczasem ukazała się drukiem skandaliczna „Dziadów” cz. IV, nad którymi hrabia Wawrzyńc Puttkamer „unosił się i tak chwalił, że aż mnie zenował; zarumieniał się musiałem” - pisał Tomasz Zan do Mickiewicza.

Po latach, często przebywający wtedy w Bolcienikach, przyjaciel poety Edward Odyniec pisał:

„Zrozumiałem, że Adam nie przestał interesować się w myśli samej pani, ale że się to działo za wiedzą i zgodą małżonka, który sam o nim (o Mickiewiczu) ze szczerym uwielbieniem jako o poecie a z szacunkiem i zyczliwością jako o człowieku wspominał (...) Toteż bywały chwile, że pozwalała wyraźnie, i to wobec męża, jeśli nie wprost na ofiarę, to przynajmniej na heroine, która z siebie „ofiara poniosła”.

(Pocz. patrz w nr 172).

Para wycieczkowiczów (pozujących „na zakochanych”) przed pałacem w Bolcienikach, zbudowanym w 1896 roku przez Wawrzyńca Puttkamera (syna Stanisława, wnuka Wawrzyńca, męża Maryli z Wereszcaków).
Fot. autorka

Po ukazaniu się „Dziadów” cz. IV poeta pożegnał się z Marylą. Czy jeszcze widywali się tajemnie (podczas podejrzanie długich konnych spacerów) - nie wiadomo. Oficjalnie romans się zakończył, a jeśli trwał jeszcze, nie był to już niezwykły romans romantyczny.

Edward Chłopicki odwiedził Marylę, kiedy była wdową po Wawrzyńcu Puttkamerze. Mieszkała wtedy razem z córką

Zofią, druga jej córka Karolina i syn Stanisław byli wtedy w Wilnie. Chłopicki zapisał wtedy tę rozmowę. Mówiła Maryla: „Nie mam właściwie tu nic do roboty od czasu, gdy straciłam Wawrzyńca. Teraz, gdy odszedł ode mnie na zawsze, widzę dopiero, jaki to był człowiek, dobry dla wszystkich jednak, dla szlachty, chłopów i Żydów. Kiedy był marszałkiem ludzkiem, niektórzy wzgardliwie nazywali go marszałkiem chłopskim. Wawrzyńc cieszył się z tego nazwania (...) Wydawało mi się zawsze, że to on nie rozumie

mnie, a teraz wiem, że ja go nie doceniałam (...). Dzieci nie podobne do niego, ani jedno. Czy pan uwierzy, że nie mogłam przy nich nigdy wymówić nazwiska, którzy wszyscy w kraju znają, że dziś jeszcze Zofia nie chce nawet słyszeć o nim (o Mickiewiczu), że jego księgi, odkaż dziecię prodrości, muszą ukrywać przed nimi w biurku (...) A on, biedny Lorenc, jaki on był czuły, jaki sprawiedliwy!

Jeśli on ma taką pogardę, że zdeptał wszystkich mędrców, proroków i poetów świata, jak depcze się płazy i gady ziemne, jeśli chce uszczęśliwić ludzi nie według ich woli, lecz wedle swego zabobornego marzenia, przemocą, wbrew im samym, to ktoż on jest? Najokrutniejszy z tyranów! Jakaż jest jego pokuta, jeśli podaje się za równego Stwórcy? Czyż on kocha ludzi? Czy zdolny jest

Przywołała ze sobą wspomnienia Maryli, która była w tej chwili czterdziestoletnią kobietą. Ale w tym przywiezionym do Paryża wspomnieniu odżyła w pamięci Mickiewicza jako młoda dziewczyna. Ta, która wspomnienie to przywołała, była młoda i piękna i coś ze swej urody i młodości przeniosła na zapamiętania tak głęboko, że łatwo było teraz tamtą, nie istniejącą dziewczynę obdarzyć twarzą innej, przebywającej z „ojczyzny myśli” jego.

Poczuł powrotną falę młodości.

Ksawera Deybel, „Księżniczka Izraela”, była w Kole Towiańskiego. Przewodopodobnie Mickiewicz brał z początku na serio jej rolę wychowawczyni i nauczycielki. Według Mieczysława Jastruna, to Towiański miał wpechnąć Ksawerę do domu Adama i Celiny Mickiewiczów w Paryżu: „Brać Adam nikomu nie dał swego braterstwa. Niczym go nie skusił, odepchnie tron, pieniądże, wszystkie wielkości ziemskie, ale go weźmie niewiasta magnetyzmem” - miał powiedzieć Mistrz Andrzej. Mieczysław Jastrun mówi niedużo, że Ksawera była szpiegiem i kochanką Towiańskiego, a z jego nakazu - również kochanką Mickiewicza.

Tak tedy w Bolcienikach trafiamy na ślady jeszcze jednej zagadkowej kobiety w życiu poety, panny Ksawery Deybel.

Nie ma już tamtego dworku w Bolcienikach. Obecny pałacyk z czerwonej cegły, w stylu neogotyckim, został zbudowany w 1896 r. przez Wawrzyńca Puttkamera, syna Stanisława, wnuka Wawrzyńca Puttkamera. W pałacyku mieści się zarząd gospodarstwa rolnego, jest tu pokój pamięci Adama Mickiewicza. W bezpośredniej bliskości, po lewej od frontonu - zachowały się w niezłym stanie zabudowania gospodarcze. Na tyłach pałacyku, w malowniczej dolinie, rozpościera się piękny, trochę dziki, zapuszczony park (na obszarze 8 ha), założony przez syna Wawrzyńca Puttkamera, Stanisława; rośnie tu ponad 50 różnych gatunków drzew.

Alwida A. BAJOR

Szlakiem Adama Mickiewicza

2. BOLCIENIKI (albo: rzecz o miłości „teatralnej”)

Wypowiedź Maryli o Adamie, o jego III cz. „Dziadów” zaskoczyła Chłopickiego:

- Zadziwiający jest, że nie cofnął się przed tym straszliwym wyzwaniem, jakie dziś wszyscy mogą czytać w hymnie, jedynym na ziemi, o owej okrutnej pieśni, w której staje do walki z Bogiem. Widziałam go raz w gniewie, rzecz poszła wówczas o moźnych tego świata, o owych „jasnych panów”, których nienawidził całą siłą brutalnej młodości. Wtedy po myślałam, że kiedy sam stanie się tyranem. I nie omyliłam się.

do kochania? Ach, ileż jest zrozumiałej pobłażliwości, przeciw której całe moje serce powstaje, w jego księgach o ludziach tutejszych, w jego odezwanianach się o nich (...)

Kiedy porównuję go z moim biednym Lorencem, który umarł dla tego świata, nie zaznawszy prawdziwej miłości, a zaznawszy sieroctwo i wdowieństwo, wierz mi, on, mój mąż, który mnie tak gniewał swoją trzęsawicą, godny był, abym go kochała.

Wtedy, w czasie tej rozmowy, Maryla wspominała o kobiecie, która dziwnym trafem znalazła się - w Bolcienikach, i w Paryżu.

- Dawno, już chyba czternaście lat temu - mówiła Maryla do Chłopickiego, mąż mój przyjął dla Zosi nauczycielkę śpiewu i muzyki. Mieszkała u nas. Chociaż mogłam być matką panny Ksawery, byłam jej przyjaciółką. Nie miałyśmy wobec siebie tajemnic. Nie wiem, co z nią teraz. Podobno była w Paryżu czas jakiś wychowawczynią jego dzieci.

Pisze Mieczysław Jastrun: „Panna Ksawera Deybel zaczęła była niedugo przed wyjazdem swoim do Paryża udzielać lekcji śpiewu Zosi Puttkamerównie, córce Maryli. Przywołała ze sobą do Paryża wspomnienie dworu w Bolcienikach i Ostrej Bramy w Wilnie.

Wielu miejscowości się tego rocznemu Waznemu Jubilatowi - Adamowi Mickiewiczowi (referat Algisa Kaledy „Twórczość Mickiewicza jako wyraz litewskiej szlachectwa”, wykonanie wspaniałego utworu znanego kompozytora litewskiego Broniusa Kutaviciusa, Trzy sonety Adama Mickiewicza”, recytacja fragmentów nowych przekładów poezji Wieszcza na język litewski (w czytaniu tłumaczy, teksty polskie - Alicja Rybalko), wypowiedź Tomasza Krzywickiego (m. in. autora przewodnika „Szlakiem Mickiewicza” wydane przez Wydawnictwo Polskie w Wilnie, który to „Przewodnik” doczekał się w tym roku drugiego wydania w Polsce).

W Spotkaniach udział weźmą także litewscy i polscy kompozytorzy,

muzykolodzy, wykonawcy muzyczni, śpiewacy: Oswalds Balakauskas, Mindaugas Urbaitis, Krzysztof Droba, Ruta Gosztaite, Andrzej Chłopiński, Paweł Szymanski, Anna Szymańska (psychologia muzyki), wspomniany już Bronius Kutavicius i in.

Oprócz referatów mających odniesienie do historii, literatury, sztuki, muzyki, ciekawie zapowiada się także odczyt Czesława Okieńczyka „Polska pomoc polityczna i moralna dla Litwy w latach 1990-1991”, interesującą - odczyt Jana Sawickiego „Stania masonów pogodzić ugrupowania polityczne litewskie i polskie w latach 1910-1940”, Vytautas Aliszauskas „Wilenska prowincja księżna jako problem stosunków litewsko-polskich”.

Na największe podnoszone tematy i poruszonych zagadnień przewidziane są dyskusje, omówienia.

Druskieniki - Spotkania i Konferencje twórców kultury Litwy i Polski

Dzisiaj w słynnym i przepięknym uzdrowisku nad Niemnem rozpoczynają się Spotkania i Konferencje twórców kultury Litwy i Polski. Temat Spotkań: „Europa zachodnia - Polska - Litwa: współdziałanie kultur w przeszłości i w przyszłości dziejów”.

Spotkania i Konferencje będą trwały do 12 września b. r.

Przedsięwzięcie zakrojone w tak szerokiej skali jest kontynuacją ubiegłorocznych Spotkań i Konferencji w Polsce, na Wigrach. Wtedy organizowała je strona polska, głównie z inicjatywy i przy aktywnym udziale Ogólnopolskiego Klubu Miłośników Litwy z jego niestrudnym w tej działalności prezesem Leonem Brodowskim. Obecnie główną organizatorką Spotkań w Druskienikach jest Litwa w osobie redaktorki miesięcznika „Kulturas Baras” z jego redaktorem naczelnym Broniusem Savukynasem.

Na bogaty i wielce interesujący program Spotkań składają się referaty, odczyty znanych działaczy kultury i sztuki, artystów wielkiego formatu, intelektualistów ze strony Polski i Litwy.

Otwarcie wystawy artystycznej i dyskusja, referat prof. Andrzeja Stumilli „Historia międzynarodowych Plenerów Rzeźbiarskich w Mackowej Rudzie”, odczyt Jadwigi Siedleckiej „Recepty twórczości M. K. Czurlionisa w Polsce”, Stefana Wierzbickiego „Mój Czurlionis”, Albertasa Nedzelskisa „Druskieniki jako miejsce oddziaływania wzajemnego kultury litewskiej i polskiej”, wieczór poezji Marcelijusa Martinaitisa w polskim przekładzie Alicji Rybalko i in.

W Spotkaniach udział weźmą znani historycy: Edvardas Gudavicius, Henryk Wisner, Bronislovas Makauskas i in.

Niewątpliwie, dużą rewelacją okazał się przemówienie laureata Nagrody Nobla Czesława Miłosza.

Wiele miejsca poświęci się tegorocznemu Waznemu Jubilatowi - Adamowi Mickiewiczowi (referat Algisa Kaledy „Twórczość Mickiewicza jako wyraz litewskiej szlachectwa”, wykonanie wspaniałego utworu znanego kompozytora litewskiego Broniusa Kutaviciusa, Trzy sonety Adama Mickiewicza”, recytacja fragmentów nowych przekładów poezji Wieszcza na język litewski (w czytaniu tłumaczy, teksty polskie - Alicja Rybalko), wypowiedź Tomasza Krzywickiego (m. in. autora przewodnika „Szlakiem Mickiewicza” wydane przez Wydawnictwo Polskie w Wilnie, który to „Przewodnik” doczekał się w tym roku drugiego wydania w Polsce).

W Spotkaniach udział weźmą także litewscy i polscy kompozytorzy,

W druskienickich Spotkaniach nie zabraknie mnóstwa imprez rozrywkowych, wypożyczonych (zwiedzenia, wycieczki i in.). Atrakcyjną zapowiedzią jest koncert Orkiestry Kameralnej św. Krzysztofa pod kierunkiem prof. Donatasa Katkusa.

Miłośnicy filmu niewątpliwie z dużym zainteresowaniem obejrzą film Vity Zalakeviciute (córki nieżyjącego już wybitnego reżysera kina litewskiego Vytautas Zalakeviciusa) pt. „Patr, Litwa” oraz obraz dokumentalisty Andrzeja Miłosza (brata Czesława) o słynnym Sugiharze - konsulowi japońskiemu w Kownie, który uratował wiele Żydów przed zagładą.

W Spotkaniach weźmie także udział prezes Stowarzyszenia Litwa-Polska Pranas Morkus. Wygłosi on referat „Polska - okno Litwy do Europy nie tylko o okresie sowietkim”.
Alwida ROLSKA

Obwód królewiecki to najbardziej na zachód wysunięta część Federacji Rosyjskiej licząca 15,1 tys. km kw. powierzchnią i 932 tysiące mieszkańców, w tym ok. 600 tys. Rosjan. Z racji czysto historycznych i geograficznych enklawa ta coraz częściej zabiega, zarówno u swych władz centralnych, jak i bliższych oraz dalszych sąsiadów, o specjalne traktowanie.

Odalenie obwodu od Rosji uzależnia go od sąsiadów przede wszystkim w sensie energetycznym i surowcowym. Już teraz 80 proc. energii elektrycznej dostarcza mu Litwa. Przez kraj ten biegną także wszystkie lądowe linie komunikacyjne łączące Królewiec z Federacją Rosyjską, co z uwagi na wysokie ceny litewskich usług komunikacyjnych znacznie podraża koszty transportu. Fakt ten wpłynął na gwałtowne zwiększenie się importu do tego obwodu z takich państw jak Litwa czy Wlk. Brytania. Wymownie świadczy o tym statystyki wskazujące, że w ostatnich kilku latach podaż brytyjskich towarów w Królewiec wzrosła aż 43-krotnie.

Kraina nie tylko bursztynu

O przyspieszonym rozwoju gospodarczym tego skrawka rosyjskiego państwa świadczą także dane mówiące, że w ciągu ostatnich trzech lat obroty handlu zagranicznego wzrosły pięciokrotnie i w 1997 roku osiągnęły wartość 765 mln USD.

Istotną rolę w gospodarce tej rosyjskiej enklawy u wybrzeży Bałtyku odgrywają także bogactwa naturalne jak gaz, ropa naftowa, bursztyn. Aż 80 proc. światowych zasobów łożyska, z wyżej wymienionych surowców, znajduje się bowiem właśnie tutaj. Natomiast złoża ropy naftowej oceniane są na 22 miliony ton, co przy rocznej eksploatacji miliona ton na potrzeby obwodu stwarza perspektywę samowystarczalności w tej dziedzinie.

Nie przez przypadek więc ten podmiot Federacji Rosyjskiej znajduje się na jednym z pierwszych miejsc w kraju pod względem liczby działających na jego terenie firm z udziałem obcego kapitału. Ostatnie dane mówią, że jest ich aż 1175, a wśród zagranicznych inwestorów prym wiodą Niemcy, Polacy i Litwini.

Niemiecka aktywność

Szczególnie aktywni są tutaj Niemcy, niekiedy zainteresowania możliwością szerzenia niemieckich wpływów na tym terytorium. Przejawem tego jest między innymi powołanie przez frakcję CDU/CSU w Bundestagu, grupy roboczej pod nazwą „Północna część Prus Wschodnich”, jak również opracowanie przez frakcję FDP w tymże parlamencie dokumentu zatytułowanego „Nowe tendencje i współpraca w 100 lat niemieckim z perspektywy Niemiec”. W dokumencie tym położony został szczególny nacisk na „historyczną odpowiedzialność Niemiec wobec obwodu królewieckiego”.

Jeśli się zważy, że obecnie na tych terenach mieszka ok. 20 tysięcy, przybyłych tu z Rosji i innych byłych sowieckich republik, Niemców, zainteresowanie Bonn tą enklawą nie jest czysto teoretyczne. Tym bardziej, że w obwodzie istnieje aż 17 niemieckich stowarzyszeń pozostających - wedle rosyjs-

kiej „Jantar” został następnie faktycznie anulowany, co przyniosło duże straty nie tylko poszczególnym biznesmenom, ale i całej ludności.

Nadbałtycka twierdza

Ale Królewiec to nie tylko gospodarka, to przede wszystkim baza wojskowa, której znaczenie militarne dla Moskwy trudno przecenić. Stacjonują tu bowiem wojska rosyjskie wchodzące w skład Wydzielonego Okręgu Królewieckiego. Ich liczebność nie łatwo jest ustalić, jako że Moskwa od kilku już lat bawi się z OBWE w przysłowiowe go kota i myszkę, co rusz podając inne dane na ten temat.

Można jednak przypuszczać, że stacjonuje tu od 40 do 100 tysięcy żołnierzy, mających do dyspozycji 850 czołgów, 950 transporterów, 50 śmigłowców bojowych i 12 zmodyfikowanych wyrzutni rakiet typu SCUD zdolnych do przenoszenia ładunków jądrowych. Ponadto Królewiec to także potężna baza marynarki wojennej, gdzie nie tak dawno stacjonowało 30 łodzi podwodnych i 14 krążowników.

Zdaniem zachodnich analityków, militarno-strategiczne znaczenie tego obwodu dla Rosji jest o wiele bardziej istotne od gospodarczego, gdyż umożliwia Mo-

W Królewiec pozostało 100 tys. rosyjskich żołnierzy. Fot. Reuters

Rosyjska enklawa nad Bałtykiem liczy na samodzielność

Królewiecki węzeł

skiej gazety „Izwestia” - w ścisłym kontakcie z RFN.

Fakt ten jest z zaniepokojeniem odnotowywany przez wiele rosyjskich środowisk niekierujących swego niezadowolenia z powodu chwiejnej polityki Moskwy wobec tej enklawy. Przypomnijmy, że dekret ustanawiający w niej Wolną Strefę Ekonomicz-

skie utrzymywanie rosyjskiej floty na Bałtyku.

Niezapomniana Mała Litwa

Jest to szczególnie ważne dla Rosjan oraz układu sił w regionie, zwłaszcza z perspektywy poszerzenia NATO na Wschód. Już teraz rosyjskie politycy i społeczeństwo z niepokojem śledzą amerykańskie plany budowy w Kłajpedzie morskiej bazy wojskowej dla swych okrętów. Pierwszy etap tego przedsięwzięcia to budowa centrum szkoleniowego amerykańskiej piechoty morskiej kosztem 14 mln USD.

Litwa bowiem odczuwa nieustannie we wszelkiego rodzaju inicjatywach, przybliżających nie tylko jej członkostwo w Sojuszu Atlantyckim, ale i stwarzających nadzieję na ewentualną zmianę statusu królewieckiego obwodu. Jest on bowiem dla wielu polityków i naukowców litewskich przede wszystkim Małą Litwą, kolebką litewskiego języka pisanego, której obecnie tylko niewielka część na-

leży do odrodzonej Republiki Litewskiej. Potwierdził to znany poeta i publicysta Tomas Venclova, który niedawno stwierdził, że „w głębi duszy o przyłączeniu tych ziem do Litwy marzy każdy Litwin”. Nie mogą oni bowiem zapomnieć, że już w 1946 roku władze sowieckie zaproponowały litewskim komunistom odstąpienie Królewiec, jednak ci ostatni nie skrzętności z tej propozycji.

Skloniło to litewskie wspólnoty emigracyjne po zakończeniu II wojny światowej do kilkakrotnych apeli do rządów państw zachodnich o rozważenie kwestii tej enklawy jak najkorzystniej dla Litwy. O tym, że szereg litewskich polityków nadal nie porzuciło myśli o odzyskaniu tych terenów, świadczy wypowiedź listy grup parlamentarzystów, wysłany do prezydenta Borysa Jelcyna w przeddzień podpisania umowy o delimitacji granicy rosyjsko-litewskiej.

Dążenie do samodzielności

Nie ulegała to wątpliwości, iż wszelkie tego rodzaju zakusy i

pomysły należy zdecydowanie odrzucić, pamiętając o zasadzie mówiącej, iż każde naruszenie uształtowanych po wojnie granic z pewnością pociągnie za sobą inne zmiany. Nie oznacza to jednak, że problem obwodu królewieckiego nie istnieje.

Świadczy o tym wymownie wypowiedzi jego mieszkańców twierdzących, że stanowią społeczność wielonarodową, w której większą aktywność od nacjonalistów przejawiają biznesmeni. To oni właśnie coraz częściej na porządku dnia stawiają kwestię suwerenności w ramach Federacji Rosyjskiej. Jeden z przywódców działającej w obwodzie Bałtyckiej Partii Republikańskiej Siergiej Pasko twierdzi wręcz, iż „Społeczność Królewiec przemienia się w formację, której właściwym jest patriotyzm terytorialny, wywołany czynnikami zewnętrznymi, takimi jak pogorszenie warunków tranzytu do Rosji. Społeczność ta coraz silniej skłania się do integracji z UE”.

Zdaniem tego polityka, stowarzyszonej z Federacją Rosyjską obwód będzie w przyszłości „miejscem pełnokrwistych kontaktów między Wschodem i Zachodem”. Stanowisko to popiera obecny gubernator obwodu Leonid Gorbenko twierdzący, że ma już przygotowany plan przejścia tego regionu na samodzielność.

Marzena PIASECKA „Nasz Dziennik”

Finanse

Kryzys rosyjski boli także nas

Rząd obliczył ewentualne straty, jakie poniesie gospodarka kraju z powodu kryzysu finansowego w Rosji. Uwzględniając to, że zakłócenia rozliczeń z tym krajem mogą potrwać kilka miesięcy, w drugim półroczu br. wzrost ogólnego produktu wewnętrznego (OPW) kraju z powodu oczekiwanego tymczasowego zmniejszenia się handlu międzynarodowego będzie niższy niż w pierwszym półroczu. Dlatego roczny wzrost OPW zamiast planowanych 7 proc. może sięgać tylko 4-5 proc. W takim przypadku gospodarka kraju nie otrzyma około 1,2 mld litów ogólnego produktu wewnętrznego. Jednakże inflacja nie powinna się zwiększać i przekroczyć poprzednio planowanego rocznego poziomu 6 proc.

Według danych Ministerstwa Fi-

nansów, wpływy budżetowe do końca tego roku mogą się zmniejszyć o 300-350 mln litów, co wyniosłoby około 5 proc. tegorocznego budżetu państwowego. Nie utrudniłoby to finansowania, w budżecie są bowiem zgromadzone rezerwy, gdyż Ministerstwo Finansów oszczędniej używało środków niż przewidziano na rok bieżący, stwierdza służba prasowa rządu.

Ministerstwo Finansów kończy opracowanie planu ściślejszego ograniczenia wydatków budżetowych na ten przypadek, gdyby kryzys finansowy i rynkowy w Rosji potrwałby dłużej lub jego skutki ekonomiczne dla gospodarki litewskiej byłyby większe.

Ostatnio na Litwie zgromadzono więcej zasobów obecnej waluty niż w wszystkich bankach kraju jest wkła-

dów przedsiębiorstw i mieszkańców oraz litów w obiegu. Rząd posiada również zapasy budżetowe, które sięgają kilkuset milionów litów. Zgromadzone wystarczające zapasy finansowe i walutowe pozwalają uniknąć przerwania się kryzysu walutowego w Rosji na system finansowy lub pieniężny Litwy. Jednakże przedsiębiorstwa Litwy, podobnie jak i innych państw Europy Zachodniej i Środkowej, posiadające stosunki handlowo-ekonomiczne z Rosją, poniosą pewne straty, to zaś nieuchronnie wpłynie na ogólne wskaźniki ekonomii kraju. Przewidziane przez rząd dodatkowe środki wspierania eksportu i ochrony rynku wewnętrznego pomogą przedsiębiorstwom w obniżeniu ewentualnych strat.

(ELTA)

W kręgu pieniądza

Coraz trudniej unikać podatków

Rząd zatwierdził metodę pośredniego ustalania bazy podatkowej i polecił Państwowej Inspekcji Podatkowej wprowadzenie ich w życie.

Baza podatkowa będzie ustalana pośrednio w tych przypadkach, gdy podatek nie zgłosi deklaracji podatkowej, zatwierdzonego w określonym trybie sprawozdania i innego dokumentu o majątku, dochodach i zyskach swego przedsiębiorstwa, albo do deklaracji podatkowej wpiszcie nieprawiłowe dane.

Inspekcja podatkowa będzie miała prawo pośrednio ustalać podatki również w tych przypadkach, gdy osoba prowadząca działalność komercyjno-gospodarczą nabywa majątek lub na wydatki osobiste wykorzystuje więcej środków niż deklaruje.

O tym, czy metoda pośredniego ustalania podatku będzie stosowana wobec konkretnego podatnika, zdecyduje naczelnik Państwowej Inspekcji Podatkowej lub jego zastępca na podstawie oświadczenia naczelnika terytorialnej inspekcji podatkowej.

Funkcjonariusz inspekcji podatkowej ustalając bazę podatkową może otrzymać informacje z instytucji finansowych oraz ochrony prawa kraju i innych państw, Interpolu, sposobem obserwacji, ustalając dochody i wydatki podatnika oraz z innych źródeł.

Po pośrednim ustaleniu bazy podatkowej pozostaje możliwość pociągnięcia podatnika do odpowiedzialności administracyjnej lub karniej.

(ELTA)

Rosja

Jelcyn ustala strategię dalszych działań

Prezydent Rosji Borys Jelcyn spotkał się we wtorek w podmoskiewskiej rezydencji ze swymi szefami i doradcami, by zastanowić się nad kolejnym krokiem w batalii z parlamentem w sprawie nowego premiera.

Jelcyn ma tydzień na przedstawienie nowej kandydatury lub ponownie desygnowanie Wiktora Czernomyrdina przed trzecim, decydującym głosowaniem Dumy, niższej izby parlamentu. W poniedziałek powtórnie odrzuciła ona kandydaturę Czernomyrdina.

Konsultacje z doradcami ze swej administracji Jelcyn rozpoczął rano w rezydencji Gorki-9. Kremł nie podał szczegółów rozmów.

Po piątym odrzuceniu Czernomyrdina przez Dumę prezydent natychmiast wysunął ponownie jego kandydaturę. Podobnie uczynił w przypadku poprzedniego premiera Siergieja Kirijenki w kwietniu. Duma odrzuciła Kirijenkę dwukrotnie i został on premierem dopiero po trzecim głosowaniu. Deputowani przestrzaszyli się bowiem, że w przeciwnym wypadku prezydent rozwiąże parlament.

Obecna zwołana jest powszechnie uważana za próbę znalezienia kompromisowego kandydata.

Zdaniem komunistów, którzy mają większość w Dumie, dwukrotnie

przesądził już o odrzuceniu Czernomyrdina, kompromisowym kandydatem mogą być: burmistrz Moskwy Jurij Łużkow, szef MSZ Jewgienij Primakow lub przewodniczący Rady Federacji - izby wyższej parlamentu - Jegor Strojew.

Zdaniem komunisty Giennadija Siczynowa, przewodniczącego Dumy, fakt, że Jelcyn zwleka z przedstawieniem kandydatury na premiera oznacza, iż „jest on gotów wysłuchać argumentów Dumy”.

Przywódca komunistów Giennadij Żuganow powiedział, że Jelcyn sugerował rozważenie we wtorek „nowych kandydatów” na premiera.

Liczni deputowani w zdominowanej przez opozycję Dumie naciskali na przyspieszenie rozpoczęcia procedury odsunięcia prezydenta od władzy poprzez postawienie głowy państwa w stan oskarżenia. Jelcyn nie mógłby wtedy rozwiązać Dumy, do czego ma prawo, jeśli niższa izba po raz trzeci odrzuci jej kandydata na premiera.

Jednak zarówno szef komisji ds. impeachmentu Wadim Filimonow, jak i wiceprzewodniczący Dumy Władimir Ryżkow powiedzieli, że w wtorkowym posiedzeniu Rady Dumy nie było mowy o impeachmentie i sprawa ta nie figuruje również w porządku obrad Dumy 9 i 11 września.

Wiktor Czernomyrdin już po raz drugi został odrzucony przez Dumę. Czy Duma odważy się zrobić to po raz trzeci?

Fot. EPA-ELTA

Wysiedleni

Steinbach atakuje Buzka i Geremka

Przewodnicząca Związku Wypędzonych (BdV) Erika Steinbach gwałtownie zaatakowała we wtorek premiera Jerzego Buzka i ministra spraw zagranicznych Bronisława Geremka.

Buzek i Geremek odrzucili odpowiedzialność roszczenia przesiedleńców zawarte w „Apeli Berlińskim”, który przyjęto w niedzielny wieczór z okazji tzw. Dnia Stron Rodziny (Tag der Heimat) w Berlinie.

Polski premier uznał BdV za „ekstremistyczną grupę”. Według Steinbach, jest to chybione określenie, które ma odwrócić uwagę od „uzasadnionych żądań wypędzonych”. Przesiedleni Niemcy odwołują się do praw człowieka.

„Żądanie zalecenia ran nie jest żądaniem ekstremistów” - mówiła z oburzeniem w Bonn Erika Steinbach.

Geremkowi zarzuciła krótkowzroczność, skoro „bez śladu dyplomatycznej powściągliwości” oświadcza w radiu, iż odszkodowania dla wysiedleńców to sprawa wyłącznie rządu niemieckiego.

Erika Steinbach, deputowana do Bundestagu z CDU, oznajmiła, że to wypowiedzi świadczą „iż Polsce brak europejskiej dojrzałości”.

Przewodnicząca BdV ubolewała, że politycy polscy nie odebrali „Berlińskiego Apelu” jako wygniętej dłoni i „sami z siebie nie prowadzą dialogu z dotkniętymi (wypędzonym), jak to inne państwa czynią już od dawna”.

Białoruś

Mickiewiczowski dworek w Zaosiu oczekuje na turystów

Kilka tysięcy osób uczestniczyło we wtorek w Zaosiu na Nowogródzku w uroczystym otwarciu zrekonstruowanego szlacheckiego dworku, gdzie 200 lat temu urodził się Adam Mickiewicz.

„W ten sposób, w postaci tego muzeum, Białoruś postawiła Mickiewiczowi pomnik” - powiedział PAP podczas uroczystości Leamid Chadkiewicz z białoruskiego Zrzeszenia Muzeów Literackich. Dodał, że prace trwały 6 lat. Ich koszt ocenił na pół miliona dolarów, które wyasygnował budżet.

Kryty strzechał dworek, wraz z towarzyszącymi mu zabudowaniami gospodarczymi, został odbudowany według znanego rysownika współczesnego Mickiewicza Edwarda Pawłowicza.

Wnętrze dworku, wyposażone wspólnym staraniem stron białoruskiej i polskiej, zaaranżowano w oparciu o przekazy zawarte w mickiewiczowskim „Panu Tadeuszu”.

Koncepcje ekspozycji, również autorstwa polsko-białoruskiego, zatytułowana „Powrót „Pana Tadeusza” - co ma oznaczać symboliczny powrót Mickiewicza w strony rodzinne.

Przybyły na uroczystości dyrektor warszawskiego Muzeum Literatury prof. Janusz Odrowąż-Pieniążek zwró-

cił uwagę, że obchody poświęcone 200-leciu urodzin Mickiewicza odbywają się obecnie m.in. w USA, Francji, Szwecji, Rosji, Polsce.

Samą rekonstrukcję siedziby Mickiewiczów rozpoczęto dwa lata temu. Na początku 1990 r. zapoczątkowano w tym miejscu prace wykopaliskowe, które przyniosły odkrycie fundamentu dworu. Odnaleziono resztki naczyni, kaflów, świeczników, także glinianą fajkę z XVIII w.

Kryty strzechał dworek w Zaosiu, gdzie - zdaniem mickiewiczy biografów - urodził się Adam Mickiewicz, był wówczas własnością stryjów jego ojca. W 1799 r. Mickiewiczowie osiedlili się w tej wiejskiej rezydencji. Po paru latach Zaosie zostało oddane warendę, rodzina zaś przeniosła się do Nowogródka.

Zaosie do 1810 r. pozostało jednak dla Adama Mickiewicza miejscem letnich wakacji.

Podczas działań wojennych w 1915 r. folwark został częściowo zniszczony, a po II wojnie światowej zlikwidowano resztki zabudowań.

Obecnie zrekonstruowano wszystkie kryte strzechy zabudowania dworku. Główny budynek mieszkalny, kilka gospodarczych z wyróżniającą się piętrową szpiarnią oraz niewielką sauną nad pobliskim stawem.

Ulster

RIRA ogłasza bezterminowy rozejm

Rozłamowa frakcja Irlandzkiej Armii Republikańskiej, tzw. Prawdziwa IRA (The Real IRA), ogłosiła w nocy z poniedziałku na wtorek, że wyzeka się przemocy.

Oświadczenie w tej sprawie przekazano irlandzkiej sieci radio-telewizyjnej RTI.

RIRA, która oderwała się od IRA w końcu 1997 r. na znak protestu przeciwko procesowi pokojowemu w Irlandii Północnej (Ulsterze), przysłała się do dokonania najkrwawszego w historii ulsterskiego konfliktu zamachu terrorystycznego w Omagh 15 sierpnia. Zginęło w nim 29 osób, a 220 odniosło rany.

Zamach ten, wymierzony w proces pokojowy w Ulsterze, był motytem uchwalenia przez rząd brytyjski w ubiegłym tygodniu zastrzeżonego ustawodawstwa antyterrorystycznego, pozwalającego na skuteczniejsze ściganie i szybsze karanie terrorystów.

Wkrótce po zamachu w Omagh RIRA ogłosiła „zawieszenie” zbrojnych działań, tłumacząc ten krok „potrzebą przeprowadzenia konsultacji w sprawie przyszłych metod walki”.

Obecne oświadczenie idzie dalej i mówi o „całkowitym zaprzestaniu wszelkich działań militarnych”. Od północy z poniedziałku na wtorek obowiązuje bezterminowe zawieszenie broni.

Rządy w Londynie i Dublinie powitały z zadowoleniem oświadczenie RIRA. Brytyjskie ministerstwo ds. Irlandii Północnej zapowiedziało jednak, że będzie „z uwagą obserwować, czy za deklaracjami RIRA pójda czyny”.

Premier Irlandii Bertie Ahern na-

zwał oświadczenie RIRA „ważnym i pozytywnym wydarzeniem” dla procesu pokojowego w Północnej Irlandii - o ile zostanie ono w pełni wprowadzone w życie. Zastrzegł jednak, że władze zrobią wszystko, co w ich mocy, by odpowiedziały za zamach w Omagh stanęły przed sądem.

W podobnym duchu wypowiedział się paní Mo Mowlam, brytyjski sekretarz ds. Irlandii Północnej.

Premier Ahern uważa, że ulsterskie grupy paramilitarne, które dotychczas nie ogłosiły rozejmu, powinny to zrobić bez ociągania. Zdaniem obserwatorów, Ahern ma na myśli grupę CIRA (Continuity IRA) - paramilitarną organizację reprezentującą tych członków Sinn Fein, którzy odłączyli się od przywódcy partii Gerry'ego Adama w połowie lat 80.

Wkrótce po zamachu w Omagh RIRA ogłosiła „zawieszenie” zbrojnych działań, tłumacząc ten krok „potrzebą przeprowadzenia konsultacji w sprawie przyszłych metod walki”.

Obecne oświadczenie idzie dalej i mówi o „całkowitym zaprzestaniu wszelkich działań militarnych”. Od północy z poniedziałku na wtorek obowiązuje bezterminowe zawieszenie broni.

Rządy w Londynie i Dublinie powitały z zadowoleniem oświadczenie RIRA. Brytyjskie ministerstwo ds. Irlandii Północnej zapowiedziało jednak, że będzie „z uwagą obserwować, czy za deklaracjami RIRA pójda czyny”.

Premier Irlandii Bertie Ahern na-

Zdrowie

Wino dobre na wszystko

Umiarkowane spożywanie wina jest korzystne dla zdrowia, ponieważ zmniejsza ryzyko zawału serca i zachorowania na raka - oświadczył we wtorek w Tokio francuski uczyony prof. Serge Renaud.

Wyrażając uznanie dla „doskonałych nawyków żywieniowych w Japonii”, kraju, w którym średnia życia jest najdłuższa na świecie, prof. Renaud powiedział, że najnowsze badania potwierdzają liczne pozytywne skutki picia wina w ilościach umiarkowanych.

Konsumpcja wina, zwłaszcza francuskiego, bardzo szybko rośnie w Japonii w ostatnich latach, co - jak się uważa - w dużym stopniu jest efektem przekonania o prawdziwości „francuskiego paradoksu” czyli teorii, że im więcej pije się wina, tym jest się zdrowszym.

Pomimo kryzysu ekonomicznego, sprzedaż win francuskich i

innych zwiększyła się w Japonii dwukrotnie od początku 1998 a samych win czerwonych - czterokrotnie. Szczególnie powodzenie ma beaujolais (+500 proc.), bordaux (+280 proc.), a nawet zwykłe wina stołowe (+300 proc.), szczególnie czerwone.

Japonia należy do grupy trzech największych zagranicznych odbiorców win z rejonu Bordeaux.

Największymi konsumentami wina na świecie są jednak nadal Francuzi. Wystarczało dziennie 2-3 kieliszki tego trunku, by ryzyko zawału czy zachorowania na raka zmniejszyło się o 20-30 proc. - powiedział prof. Renaud.

Rozmaite badania, przeprowadzone w Stanach Zjednoczonych, Francji i innych krajach, dowodzą, że we Francji śmiertelność z powodu wszystkich chorób spadła średnio o 30 proc. w porównaniu z innymi krajami, dzięki konsumpcji wina.

Szczególnie korzystna dla zdrowia, jego zdaniem, jest konsumpcja czerwonego wina, a to ze względu na zawartość w nim polifenoli, w tym tanin, które prawdopodobnie znajdują się w skórcie winogron. O korzystnym dla zdrowia składzie wina decyduje również przetrzymywanie go w dębowych beczkach.

Wino chroni nie tylko przed zawałem i rakiem, ale również przed innymi dolegliwościami, m.in. zołądkowo-jelitowymi, a nawet opóźnia proces starzenia się - twierdzi prof. Renaud, który powołuje się na opinię słynnego XIX-wiecznego mikrobiologa Ludwika Pasteura (1822-1895), że wino jest „napojem higienicznym z natury rzeczy”.

Jeśli chodzi o raka, ostatnie badania amerykańskie wykazały, że zawarty w winie polifenol Resveratrol hamuje występowanie i rozwój guzów nowotworowych.

Użyteczni fundamentaliści

Talibowie są pierwszą od wielu lat siłą, mogącą zaprowadzić w Afganistanie - co prawda brutalny - ale jednak porządek.

Historia wystawia rachunki. Gdy w czasie rewolucji islamskiej Irańczycy wzięli amerykańskich dyplomatów, ajatollahowie dowodzą, że jawne pogwałcenie prawa międzynarodowego jest zgodne z boskimi wyrokami. Teraz w Afganistanie sytuacja się odwróciła i Iran skarży się na ONZ na sposób pokrotowania jego 11 dyplomatów w mieście Mazar-i-Szarif. Wszyscy zniknęli podczas ataku talibów. Według nie potwierdzonych informacji zostali uprowadzeni, a być może zamordowani. Przywódcy talibów zaprzeczają, tłumacząc, że pracownicy irańskiego konsulatu w Mazar-i-Szarif uciekli przed ich wojskami.

Napięcie między dwoma najbardziej fundamentalistycznymi państwami muzułmańskimi narasta. Władze Iranu zarządziły pogotowie w garnizonach granicznych, mobilizując elitarne oddziały Strażników Rewolucji.

Talibowie, w co trudno uwierzyć, swą religijną ortodoksja szokuja nawet irańskich mułłów. W Teheranie nigdy nie dochodziło do takich ekscesów jak w Afganistanie, gdzie w ogóle zakazano oglądania telewizji i słuchania muzyki, kobiety przepędzono ze szkół i z miejsc pracy, a za najdrobniejsze przewinienie karze się niezwykle surowo. Przywódcy rewolucji islamskiej w Iranie byli jednak ludzko wykształceni, ajatollah Chomeini spędził wiele lat we Francji, większość mułłów ukończyła religijne szkoły. Talibowie to najczęściej niepiśmienni chłopy z górskich wiosek, którzy urządzają kraj na miarę swych wyobrażeń, rodem ze średniowiecza.

Jeszcze kilka miesięcy temu liczone się z ich szybkim upadkiem. Oczekiwano, że brutalne rządy wywołają silny opór społeczny, który obali najbardziej brutalny z reżimów, jakie od kilkudziesięciu lat gnieją ten kraj. Stało się jednak inaczej, bezwzględność talibów była tak wielką, że wszelka opozycja zniknęła (zlikwidowana fizycznie lub zastraszona). Jediną przeszkodę do zdobycia przez nich pełni władzy stanowią opalone przez opozycję prowincje północne. Część z nich kontrolowały siły wierne obalonemu przez talibów prezydentowi Rabbaniemu i przywódcy Uzbeków - Abdul Raszid Dostumowi, część wojska Szach Masada, samowładny, który od czasu wojny z Rosjanami stara się wykroić dla siebie własne państwo.

Na początku sierpnia talibowie przystąpili do potężnej ofensywy, która zakończyła się zdobyciem twierdzy Rabbaniego - miasta Mazar-i-Szarif. Już niewiele brakuje, by utworzyli kolejne, skrajnie fanatyczne państwo islamskie.

Nie da się dziś jednak wygrać wojny bez ciężkiego sprzętu i dużych pieniędzy. Talibowie nie są w stanie wyprodukować nawet karabinu, zrujnowana gospodarka nie zapewnia im funduszy na bardzo kosztowne podboje. A jednak nie uskarżają się ani na brak broni, ani pieniędzy. Skąd je mają?

Historia współczesna chadza krętymi drogami. Największego wsparcia talibom udzieli Pakistan, na terytorium tego kraju sformułowali zresztą pierwsze oddziały, które wkroczyły przez kilka lat do Afganistanu. Dużą pomoc płynię także z Arabii Saudyjskiej. Oba kraje sponsorują islamickich fanatyków są najbliższymi sojusznikami... Stanów

Zjednoczonych. Trudno przypuszczać, by tak mocno angażowały się w afgański wojnę domową bez przyzwolenia Waszyngtonu. Wygląda na to, że Amerykanie uznajają za największe zagrożenie dla siebie islamicki fundamentalizm, jednocześnie ten fundamentalizm wspierają. Absurd?

Niezupełnie. Do tej pory Afganistan wymykał się spod jakiegokolwiek kontroli, tonął w anarchii. Talibowie są pierwszą od wielu lat siłą, mogącą zaprowadzić w nim - co prawda brutalny - ale jednak porządek. Z punktu widzenia USA mają też kilka innych zalet. Po pierwsze są śmiertelnie skłóceny z Iranem i mogą stanowić przeciwwagę dla wpływów tego bardzo antyamerykańskiego kraju, a przynajmniej sprawić mu mnóstwo kłopotów. Po drugie - są całkowicie niezależni od Rosji. Mało tego, wpływając - choćby pośrednio - na postawy islamickich współwyznawców w Tadżykistanie czy Uzbekistanie, mogą sporo namącić w rosyjskiej strefie wpływów, a więc osłabić pozycję Rosji w Centralnej Azji. Po trzecie - Arabia Saudyjska jest krajem równie ortodoksyjnym jak Iran, a jednak potrafi lojalnie współdziałać z Amerykanami. Nie można wykluczyć, że podobnie zachowują się talibowie, zwłaszcza gdy skusi się ich do tego gigantycznym pieniędzmi, jakie mogą uzyskać za zgodę na budowę przez Afganistan naftowych rurociągów.

Jeśli więc przyjrzyć się uważnie bezsensownej krucjacie prowadzonej przez brodatych analfabek, okazuje się, że jest w niej znacznie więcej sensu, niż się na pozór wydaje.

Andrzej MIKORSKI
„Trybuna Śląska”

Nie wyjaśnione kulisy śmierci dysydenta

„Bułgarski parasol”

Jedną z najbardziej ponurych kart bułgarskiego komunizmu nazwał prezydent Petyr Stojanow dokonane 20 lat temu w Londynie zabójstwo pisarza Georgi Markowa. Prezydent zapewnił, iż obowiązkiem bułgarskich polityków jest dołożenie wszelkich starań w celu wyjaśnienia okoliczności tej sprawy. Ze śmiercia pisarza i dysydenta Georgi Markowa trwale związane jest pojęcie „bułgarski parasol”.

Zamieszkały w Anglii i współpracujący z BBC Markow na jednym z londyńskich mostów poczuł ukłucie i zobaczył szybko oddalającego się człowieka z parasolem. Było to 7 września 1978 r., w dniu, w którym

ówczesny przywódca Bułgarii Todor Żiwkow obchodził urodziny. W dwa dni później pisarz zmarł. Początkowo przypuszczano, że to właśnie parasol był narzędziem zbrodni - za jego pomocą mikroskopijna kulka zawierająca truciznę została wprowadzona do ciała ofiary. W rzeczywistości morderca wstrzelił kulkę za pomocą innego urządzenia.

W ciągu 20 lat, jakie upłynęły od tego wydarzenia, niewiele wyjaśniono. Nie pomogły wiadomości Scotland Yardu. Nadal nie wiadomo, kto był zabójcą i kto zlecił morderstwo.

Na fali rosyjskiej pierestrojki wypłynęła jedynie informacja, iż trucizna została wytworzona w laboratorium KGB. Wyjaśnienie kulisy tego

zabójstwa jest bardzo trudne, chociażby ze względu na to, że te czeska personalna Markowa w archiwum bułgarskiej „bezpiki” została zniszczona na polecenie jednego z generałów. Zanim wymygrował, Markow uchodził za jednego z najbardziej obiecujących bułgarskich pisarzy. Cieszył się zaufaniem władz, miał dostęp do rozmaitych archiwów, spotykał się na stopie towarzyszy, żył w sypialni w mieszkaniu BBC. Bułgarijczy mogli je go „Zacznij nierzeczy” dowiedzieć się skądjacej reportażu prawdy o swoim kraju i jego przywódcach.

Paweł JANOWSKI
„Dziennik Polski”

Dziecko z lodówki

Jak pogodzić karierę zawodową nowocześniejszej kobiety z jej powołaniem do macierzyństwa? Brytyjczycy znaleźli właśnie rozwiązanie tego problemu.

Pewne ambicje małżeństwa londyńskich finansistów chce doprowadzić do zapłodnienia, po czym zamrozić powstały w jego wyniku embrion. Ma on poczekać w lodówce, aż jego mama znuży się karierą. Wówczas embrion wróci do jej łona i po 9 miesiącach przyjdzie na świat. - Ta kobieta ma teraz 32 lata i jest zdolną finansistką pracującą w londyńskim city - mówi dr Paul Rainsbury, ginekolog ze szpitala Bupa Roding w Ilford. - Ma przed sobą pełną perspektywę szybkiego awansu i najblizsze 10 lat to dla niej okres finansowego sukcesu. Gdyby zdecydowała się teraz na urodzenie dziecka, jej kariera ległaby w gruzach. Jednocześnie chce ona mieć dzieci. Wie jednak, że gdy matka jest po czterdziestce, wzrasta ryzyko nieplodności oraz tego, że jej dziecko przyjdzie na świat z wadami genetycznymi. My możemy rozwiązać jej dylemat.

Już w przyszłym tygodniu Brytyjka trafi do szpitala, gdzie pobrane zostanie jej jajeczko. Następnie lekarze zapłodnią je nasieniem jej 34-letniego męża. Embrion, który zacznie się rozwijać, po kilku dniach zostanie zamrożony. Jego rozwój będzie mógł zostać „wznowiony” nawet po kilkunastu latach. - Dzieki tej metodzie czterdziestolatka - a nawet pięćdziesięciolatka będzie mogła urodzić dziecko jakby była

20- czy 30-latką - zapewnia dr Rainsbury. Reprezentowany przez niego szpital pierwszy tego typu zabieg przeprowadzi bezpłatnie. Jednak kolejni chętni będą musieli już płacić za cały proces po kilkudziesiąt tys. funtów. Projekt zamrażania dzieci spotkał się w Wielkiej Brytanii ze sprzeciwem części naukowców i polityków. - To skandal - twierdzi lord Alton, członek brytyjskiej Izby Lordów i znany brytyjski obrońca życia nienarodzonego. - Przeciwi ta matka sprowadza dziecko do roli kosztownej zabawki, jakiegoś psa. Poza tym, ile właściwie takie dziecko z lodówki będzie miało lat? TS

„Super Express”

Wczoraj w prasie Litwy

W nocy poseł na Sejm i uciekał przed rabusiami, i ich łowił

W końcu tygodnia ustawodawca sam doświadczył, że na drogach kraju panoszą się gangi przestępców

W ubiegłą sobotę na szosie Połaga-Kłajpeda został napadnięty samochód, którym jechali poseł na Sejm Stasys Malkevičius, jego żona, dyrektor generalny firmy ładunków morskich „Bega” Aloyzas Kuzmarskis i szef spółki „Vakaru laivu remontas” Algis Kamarauskas.

Napadnięci są przeświadczeni, że uratował ich tylko potężny samochód „Nissan” A. Kuzmarskisa.

W sobotę w Poładze obchodzono jubileusz 80-lecia Ministerstwa Komunikacji.

Wieczorem, gdy zakończyły się imprezy poświęcone tej okazji, gości zaproszono na kolację do domu weselnego „Žilvinas”.

Później wieczorem goście zaczęli się rozchodzić. Przybyłych bez samochodów posła na Sejm z żoną A. Kamarauską do Kłajpedy, gdzie wszyscy mieszkają, odwoził swym samochodem szef „Begi” A. Kuzmarskis.

Posel na Sejm S. Malkevičius powiedział wczoraj dla „Lietuvos rytas”, że od razu po wyjeździe z Połagi, ich wóz dopędził BMW 520.

Samochód ten zwrócił się z „Nissanem” i przez pewien czas jechał obok. W ciemnościach nie było widać, kto siedzi w tamtym pojeździe i początkowo Kłajpedzianie sądzili, że jedzie ktoś spośród uczestników bankietu.

Jednakże niebawem BMW wysforsał się do przodu i zaczął zwalniać. A. Kuzmarskis próbował wyprzedzić, ale BMW również skręcił w lewo.

Wtedy „Nissan” chciał wyprzedzić z prawej strony, jednakże BMW również skręcił w prawo.

Kłajpedzianie zrozumieli, że ich wóz jest blokowany.

Dyrektor „Begi” zatrzymał samochód. Od razu stanął też BMW. Wyszli z niego dwaj mężczyźni (kierowca pozostał wewnątrz) i ruszyli w kierunku „Nissana”.

Wtedy A. Kuzmarskis nacisnął pedał gazu i pobocznym drogi ominął stojący BMW. Nieznajomi pośpiesznie wrócili do swego pojazdu i ruszyli za Kłajpedzianami.

Posel na Sejm powiedział wczoraj, że dyrektor „Begi” jechał z prędkością 190 km na godzinę, jednakże nieznajomi nie pozostawali w tyle.

BMW ścigał Kłajpedzian w włączonymi długimi światłami, oślepiając w ten sposób kierowcę „Nissana”. Jednakże nawet oślepiany A. Kuzmarskis potrafił panować nad jadącym z wielką prędkością wozem. Ścigano ich do samej Kłajpedy.

Od razu po rozpoczęciu pościgu Kłajpedzianie postanowili wezwać policję na pomoc i zadzwońlowali do komisarza Zenonasa Zymancziusa, który niedawno jeszcze kierował komisariatem w Poładzie, a teraz jest komendantem policji kowieńskiej.

Z. Zymanczius nie wdawał się w wyjaśnienia, że teraz ten teren nie należy do niego. Komisarz w szybkim tempie postawił na nogi policję w Po-

ładzie, ci zaś zmobilizowali kolegów w Kłajpedzie. Dlatego, gdy uczestnicy incydentu dotarli do portowego miasta, funkcjonariusze już poszukiwali BMW.

Po dotarciu do przedmieścia Kłajpedy BMW pozostał w tyle. Widząc to A. Kuzmarskis zwinął. Ale wtedy BMW znowu ich doścignął.

Jednakże, widocznie nieznajomi na przedmieściu nie chcieli już robić i wyprzedzający „Nissana” odjechali do miasta.

Tu ścigający zmienił się rolami ze ściganymi: nabrawszy w mieście odnośny Kłajpedzianie sami zaczęli ścigać nieznajomych, którzy ich terroryzowali.

S. Malkevičius powiedział wczoraj, że spodziewał się dopędzić BMW, przed którym sygnalizatorem świetlnym.

Prędkość pościgu na nocnych ulicach Kłajpedy sięgała 160 km na godzinę.

Jednakże pościg zakończył się niebawem, BMW bowiem bez zatrzymania mknął przez skrzyżowania na czerwone światła. Kierowca „Nissana” nie odważył się ryzykować.

Na pytanie, jak w czasie tego incydentu zachowywała się jego żona, poseł na Sejm powiedział, że kobieta była spokojna - bardziej zdenerwowała się dopiero po powrocie do domu.

Niebawem policja zatrzymała BMW na ulicy. W samochodzie znajdowali się dwaj młodzi mężczyźni: Kłajpedzianin i kowieńczyk.

Wozie funkcjonariusze znaleźli pistolet pneumatyczny i gumową maskę.

Znajdujący się w BMW mężczyźni wyjaśnili, że broń pneumatyczną kupili legalnie, a maska jest upominkiem z Anglii.

Okazało się, że dokumenty samochodu nie są w porządku - Kłajpedzianin, który prowadził wóz, nie miał do tego upoważnienia. Za te naruszenia wyznaczono mandat. Prowadzi się jeszcze dochodzenie w sprawie wydarzeń na szosie do Kłajpedy.

Główny komisarz Kowna Z. Zymanczius powiedział dla „Lietuvos rytas”, że pasażerowie BMW niewątpliwie zamierzali dokonać przestępstwa.

Podjeżdżawa się, że planowano obrobowanie pasażerów „Nissana” lub wprowadzenie samochodu. Prócz tego, pościg mógł się zakończyć tragiczną awarią.

Okazało się, że jadący BMW mieszkanie Kowna jest znany policji Dainiusem Kacucevičusem (ur. w 1973 r.). Według danych, jakie posiadają kryminaliści, jest on związany z jedną kowieńską „rodziną” zorganizowanych przestępców i podejrzanym o kradzieże samochodów.

Wczoraj poseł na Sejm S. Malkevičius poinformował o wydarzeniu ministra spraw wewnętrznych Stasysa Szedbarasa.

(„Lietuvos rytas” z 8 września)

Ustawa Republiki Litewskiej O organizowaniu systemu ochrony kraju i służbie wojskowej

5 maja 1998 r., nr VIII-723

Rozdział czwarty

Służba żołnierzy

Artykuł 21. Ogólny status żołnierza

1. Żołnierz jest obrońcą Państwa Litewskiego.

2. Służba żołnierza wymaga specjalnych stosunków wierności państwa, które regulują ustawy i inne akty prawne. Status żołnierza określają niniejsza i inne ustawy, regulaminy i inne akty prawne regulujące działalność oraz służbę wojskową. Wobec żołnierzy nie są stosowane ustawy o pracy, pracownikach i urzędnikach państwowych.

3. Żołnierze korzystają z zagwarantowanych przez Konstytucję Republiki Litewskiej praw i wolności człowieka. Korzystanie przez żołnierzy z praw do ochrony życia prywatnego, gwarancji miejsca pracy, wolności zrzeszenia się, wyboru miejsca zamieszkania i swobodnego przenoszenia się, nietykalności mieszkania służbowego, zebrań, grupowych petycji, rozpowszechniania wiadomości i sposoby wyrażania opinii mogą być ograniczone ustawowo i regulaminami, zatwierdzonymi przez ustawy tylko o tyle, o ile jest to nieodzowne do pełnienia obowiązków żołnierza, zapewnienia dyscypliny i subordynacji wojskowej oraz celów służby. Wolność myśli, wiary i sumienia jest zagwarantowana żołnierzowi i nie podlega ograniczeniom.

4. Czas trwania dziennej służby żołnierza nie jest ograniczony i zależy od potrzeb służby. Szczegółowe wymagania dnia służby określają regulaminy.

5. Żołnierz, którego prawa, zagwarantowane przez niniejszą ustawę, lub związane ze służbą wojskową w systemie ochrony kraju, są naruszone, może zwracać się do wyższego dowódcy lub inspektora generalnego ochrony kraju. Powinni oni zbadać fakty i zastosować środki, aby naruszenia zostały bezwzględnie usunięte.

6. Musi być szanowana godność ludzka każdego żołnierza, żołnierz nie powinien doznawać poniżenia.

7. Obywatele Republiki Litewskiej uzyskują status żołnierza:

- 1) rekruci - od przybycia do jednostki (ośrodka szkolenia) albo od chwili przejścia pod zwierzchnictwo naczelnika wojskowego;
- 2) żołnierze zawodowej służby wojskowej - od dnia zaciągnięcia się do zawodowej służby wojskowej;
- 3) żołnierze ochotnicy i żołnierze aktywnej rezerwy - od tej chwili, gdy zgodnie z rozkazem o służbie lub szkoleniu wojskowym przybywają na miejsce przeznaczenia i przedstawiają się zwierzchnikowi wojskowemu.

8. Żołnierz odbywa służbę wojskową w systemie ochrony kraju na terytorium Republiki Litewskiej. W przypadkach przewidzianych przez ustawy albo na mocy uchwały Sejmu żołnierz w trybie określonym przez akty prawne mogą być wysłani za granicę do odbywania służby wojskowej.

Artykuł 22. Osobliwość statusu żołnierza-ochotnika

1. Obywatel Republiki Litewskiej, zdany do czynnej służby wojskowej po zawarciu umowy o służbie żołnierza-ochotnika na okres służby w siłach ochotniczych uzyskuje status żołnierza-ochotnika. Status ten jest przyrównywany do statusu żołnierza aktywnej rezerwy.

2. Status żołnierza-ochotnika, gdy na podstawie rozkazu przybywa na miejsce służby, bezpośrednio wykonuje powierzone mu zadanie służbowe, uczestniczy w ćwiczeniach i szkoleniach, przyrównuje się do statusu żołnierza pełniącego służbę wojskową.

3. Żołnierz-ochotnik nie jest powoływany do innej służby w aktywnej rezerwie.

4. Obywatel Republiki Litewskiej, niezdatny do służby liniowej i przyjęty na podstawie ochotniczego zobowiązania jako ochotnik służby nieliniowej, na okres służby w siłach ochotniczych ma status ochotnika rezerwy. W tym czasie, gdy taki ochotnik bezpośrednio wykonuje powierzone mu zadanie służbowe, uczestniczy w ćwiczeniach i szkoleniach, jego status jest taki sam jak żołnierza-ochotnika czynnej służby, jednakże nosi on mundur ze znakami ochotnika rezerwy.

5. Obywatel Republiki Litewskiej - cywil, który w siłach ochotniczych pełni obowiązki pracownika etatowego na podstawie umowy o pracę albo w trybie określonym przez niniejszą ustawę, jest przyjęty do cywilnej służby ochrony kraju, nie posiada statusu ochotnika. Może on w trybie ogólnym zostać żołnierzem-ochotnikiem służby liniowej lub nieliniowej i uzyskać odpowiedni status.

6. Żołnierze-ochotnicy szkoleni są zgodnie z przygotowaniem przez dowódcę sił ochotniczych i zatwierdzonymi przez głównodowodzącego wojska programami co najmniej w ciągu 20 dni rocznie w dniach wypożyczki, jak też w dniach pracy z odierwaniem od bezpośredniej pracy lub zaliczenia.

7. Pracodawcy powinni zwołać ochotników z pracy na okres ich szkolenia lub w przypadku powołania ich do służby.

8. Żołnierzowi-ochotnikowi, który wzorowo przesłużył w siłach ochotniczych co najmniej 10 lat lub wyróżnił się szczególnie w wykonywaniu zadania wojskowego, może być przyznane miano Honorowego Ochotnika. Przepisy nadania tego miana i nadania odznaki honorowej zatwierdza minister ochrony kraju.

9. Gdy po zakończeniu ustalonego okresu służby albo gdy żołnierz-ochotnik z powodu wieku lub stanu zdrowia stał się nieprzydatny do służby liniowej i jest przenoszony do rezerwy, uzyskuje on status ochotnika rezerwy, równoważny ze statusem każdego innego żołnierza rezerwy.

10. Odznaki wyróżniające żołnierza-ochotnika rezerwy ustala minister ochrony kraju.

Artykuł 14. Dowodzenie obroną państwa i operacjami wojskowymi

1. Dowodzenie obroną państwa ma trzy poziomy: strategiczny, operacyjny i taktyczny.

2. Na poziomie strategicznym prezydent republiki, Rada Obrony Państwa, minister ochrony kraju, głównodowodzący wojska i Sztab Obrony podejmują strategiczne decyzje dotyczące ochrony i obrony państwa oraz dają zadania siłom zbrojnym w zakresie dokonywania operacji obronnych i innych działań.

3. Na poziomie operacyjnym dowódcą sił polowych (ładowych), dowódcy innych rodzajów sił regularnych i sił ochotniczych (w okresie wojny - również dowódcy innych sił zbrojnych) planują operacje wojskowe, dowodzą i wspierają je.

4. Na poziomie taktycznym działają jednostki wojskowe, planują się i realizują zadania bojowe. Dowódcy jednostek wojskowych sprawują dowodzenie taktyczne.

5. Kierownictwo cywilne obroną państwa sprawują prezydent republiki - zwierzchnik sił zbrojnych - i minister ochrony kraju.

6. Zgodnie z zasadą demokratycznej kontroli cywilnej nad operacyjnym dowodzeniem operacjami wojskowymi i innymi działaniami obronnymi ognia rozpoczynają od prezydenta republiki i poprzez ministra ochrony kraju przechodzą do głównodowodzącego wojska, a w przypadku wyjątkowych okoliczności - bezpośrednio do dowódcy sił polowych, dowódców rodzajów regularnych sił lub dowódcy sił ochotniczych. Zadania obronne, wydane w ogniewie dowodzenia operacyjnego rozporządzeniami prezydenta republiki i ministra ochrony kraju realizowane są na podstawie rozkazów w sprawie działań obronnych.

7. Dowódcą sił polowych jest odpowiedzialny za operacyjne dowodzenie powierzonymi mu siłami i efektywne wykonywanie operacji wojskowych.

8. Dowódcą sił polowych określa konkretne zadania bojowe powierzonych jego operacyjnemu dowództwu związków i jednostek. Wydaje rozkazy jednostkom powierzonym jego operacyjnemu dowództwu.

9. W okresie pokoju dowódcą sił polowych zgodnie z określeniami przez głównodowodzącego wojska dyktowanymi przygotowuje plany ćwiczeń wojski i operacji wojskowych i dowodzi ćwiczeniami.

10. Na wniosek ministra ochrony kraju dowódcę sił polowych mianuje prezydent republiki. Dowódcą sił polowych jednocześnie jest zastępca głównodowodzącego wojska i dowódca regularnych sił łądowych.

11. Szczegółowe funkcje dowódcy sił polowych (ładowych), jego uprawnienia i odpowiedzialność określa głównodowodzący wojska po uzgodnieniu z ministrem ochrony kraju.

12. W wykonywaniu funkcji dowódcy sił polowych pomagają bezpośrednio podległy mu sztab sił polowych (ładowych), którego strukturę określa minister ochrony kraju.

13. Inspektor generalny ochrony kraju kontroluje ogólne i bojowe przygotowanie jednostek wojskowych, jak też przygotowanie sił policji granicznej i innych do wspólnych działań obronnych z wojskiem.

Artykuł 15. Sztab Obrony

1. Sztab Obrony jest bezpośrednio podległym głównodowodzącemu wojska ogólnym sztabem obrony państwa. Sztab Obrony jest integralną częścią Ministerstwa Obrony Kraju, która pomaga ministrowi ochrony kraju w przygotowaniu planów rozwoju wojska i strategii obrony wojskowej, natomiast głównodowodzącemu wojska - w realizowaniu jego obowiązków i funkcji.

2. Plany zbrojnej obrony państwa oraz mobilizacji sił zbrojnych Sztab Obrony opracowuje wspólnie z innymi strukturami sił zbrojnych oraz instytucjami państwowymi, które dostarczają wszystkich danych niezbędnych do tych planów.

3. Zgodnie z zadaniami głównodowodzącego wojska i zasadami rotacji dowódcy rodzajów regularnych sił wyznaczają oficerów swych sił do udziału w działalności Sztabu Obrony.

4. Zastępcę szefa Sztabu Obrony i naczelników zarządów wyznacza głównodowodzący wojska po uzgodnieniu ich kandydatów z ministrem ochrony kraju.

Artykuł 16. Przeznaczenie rodzajów sił regularnych

1. Przeznaczeniem sił łądowych jest ochrona wojskowa terytorium państwa i obrona państwa.

2. Przeznaczeniem sił powietrznych jest kontrola, ochrona i obrona przestrzeni powietrznej, pomoc dla sił łądowych, sił morskich, prowadzenie operacji poszukiwania i ratownictwa oraz specjalnych.

3. Przeznaczeniem sił morskich jest kontrola, ochrona i obrona morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, ochrona wybrzeży i żegluga, konwojowanie, ewakuacja, prowadzenie poszukiwania i ratownictwo oraz wykonywanie innych zadań specjalnych.

4. Konkretne funkcje oraz zadania poszczególnych regularnych sił, związków i samodzielnych jednostek wojskowych, zgodnie z planami i potrzebami obrony określa głównodowodzący wojska.

Artykuł 17. Siły ochotnicze ochrony kraju.

1. Siły ochotnicze ochrony kraju (w skrócie - siły ochotnicze) są częścią łądowej wojska.

2. Siły ochotnicze kształtowane są z żołnierzy-ochotników i żołnierzy zawodowej.

3. Jednostki sił ochotniczych przygotowywane są do wspólnych działań z jednostkami sił regularnych.

4. W czasie pokoju funkcje sił ochotniczych są następujące: szkolenie żołnierzy-ochotników, przygotowanie jednostek sił ochotniczych do realizowania obrony na swym terytorium i ogólnych zadań obronnych, ochrona infrastruktury obronnej i obiektów strategicznych, pomoc w przypadkach klęsk i katastrof żywiołowych. W okresie wojny jednostki sił ochotniczych wykonują przydzielone im zadania obronne.

Artykuł 18. Przypadki i warunki udzielania pomocy wojska dla administracji cywilnej

1. Prezydent republiki lub minister ochrony kraju mogą wydać rozkaz wysłania jednostek wojskowych do prowadzenia akcji ratowniczej w przypadkach klęsk żywiołowych, awarii lub katastrof przemysłowych na terytorium Litwy, jak też wysłania wojskowych ekip ratowniczych do innych dotkniętych takimi klęskami państw na ich prośbę lub za ich zgodą.

2. Prezydent republiki lub minister ochrony kraju mogą wydać rozkaz wysłania wojska na pomoc policji granicznej, gdy zachodzi potrzeba umocnienia ochrony granicy państwowej.

3. Gdy w przypadkach, przewidzianych w częściach 1 i 2 tego artykułu rozkaz wydaje minister ochrony kraju, powinien o tym poinformować prezydenta republiki.

4. W przypadku stanu nadzwyczajnego wojsko może być skierowane na pomoc policji, gdy trzeba położyć tamę antykonstytucyjnym działaniom przemocy lub je powstrzymać. W trybie i przypadkach określonych przez ustawy rozkaz wysłania wojska na pomoc policji wydaje swym dekretem prezydent republiki, zgodnie z uchwałą Sejmu o wykorzystaniu wojska.

5. W niespodziewanych i niecierpiących zwłoki przypadkach, gdy przestępcy powodują realne zagrożenie dla życia czy własności ludzi i należy pomóc w realizowaniu pilnych operacji zatrzymania takich przestępców, na piśmie prośbę komisarza generalnego Departamentu Policji przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, jego zastępcy lub komendanta komisarz miejscowej policji na podstawie zezwolenia cywilnego kierownictwa operacyjnego, jednostka wojskowa na rozkaz dowódcy znajdującego się w ogniewie dowodzenia operacyjnego może być skierowana do udzielania pomocy konkretnie określonej, nie przekraczającej 24 godzin jednorazowej pomocy w trybie określonym przez akty prawne. Taką operacją dowodzi funkcjonariusz wyznaczony przez komisarza generalnego Departamentu Policji przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, jego zastępcę lub komendanta komisarz policji. W razie potrzeby czas udzielania pomocy policji, przestając takiego samego trybu, może być przedłużony do 48 godz.

6. W niespodziewanych i niecierpiących zwłoki przypadku, gdy grozi niebezpieczeństwo dla życia lub własności ludzi, na prośbę funkcjonariusza administracji cywilnej, rozkazem dowódcy znajdującego się w ogniewie dowodzenia operacyjnego jednostki wojskowe mogą być skierowane na pomoc administracji cywilnej dla ochrony życia lub własności ludzi. W takich przypadkach dowódcą, który wydał rozkaz o skierowaniu jednostki wojskowej, bezwzględnie powiadamia zgodnie z ogniewem dowodzenia operacyjnego ministra ochrony kraju.

7. W przypadku szczególnych okoliczności, gdy istnieje potrzeba realizowania na pewien okres kontroli terytorium lub umocnienia ochrony obiektów państwowych, na podstawie uchwały rządu do tego celu mogą być użyte jednostki wojskowe jako pomoc dla policji.

8. Udzielając pomocy władzom cywilnym, wojsko minimalnie stosuje się wojskową. Warunki użycia broni określają regulaminy.

Artykuł 19. Policja wojskowa

1. Policja wojskowa jest częścią składową wojska.

2. Funkcje i uprawnienia policji wojskowej określa osobna ustawa. Jej strukturę określa minister ochrony kraju.

Artykuł 20. Litewska Akademia Wojskowa

1. Litewska Akademia Wojskowa (dalej - Akademia) jest wyższą szkołą wojskową przygotowującą oficerów oraz doskonalącą ich kwalifikacje i stanowi część składową systemu ochrony kraju, podlega ministrowi ochrony kraju.

2. Wobec Akademii nie są stosowane ogólne zasady zakładania i administrowania wyższymi uczelniami. Jej statut, na wniosek ministra ochrony kraju, zatwierdza rząd. Minister ochrony kraju ustala system przygotowania oficerów, strukturę zarządzania, etaty Akademii, docelowy podział środków budżetu.

3. Głównodowodzący wojska ustala Akademii zadania i wymagania w zakresie przygotowania oficerów, które zatwierdza minister ochrony kraju.

4. Do Akademii przyjmowani są posiadający wykształcenie średnie żołnierze lub poborowi, odpowiadający warunkom przyjmowania do niej. Przymierzani do Akademii poborowi jednocześnie powoływani są również do obowiązków służby wojskowej, która odbywa się podczas studiów w Akademii. Podchorążym na okres studiów w Akademii przyznawane są stopnie podchorążych. Przymierzana do Akademii jako podchorąży osoba podpisuje z Akademią umowę, w której zobowiązuje się do dobrej nauki, a po zostaniu oficerem - pełnienia zawodowej służby wojskowej. Stopnie wojskowe, jakie posiadają żołnierze, na okres studiów w Akademii są zawieszane.

5. Status podchorążego Akademii, stopnie podchorążych, warunki i tryb studiów określa statut Akademii i inne akty prawne.

6. W przypadku stanu wojennego lub zaatakowania państwa (wojny) Akademia i jej personel są częścią składową wojska, podlega głównodowodzącemu wojska.

ŚRODA
9 WRZEŚNIA

LTV

6.30 - Dzień dobry. 8.00 - Czas twożności. 8.30 - Posażnik kufur. 9.20 - Magazyn „Eureka”. 9.40 - O zdrowiu. 10.15 - Nasz język. 10.35 - Rozmowy Wileńskie. 15.00 - Program ekologiczny. 15.30 - „Miłość od pierwszego wejrzenia”. 16.00 - „Dla gospodyni”. 16.30 - Słowo chrześcijanina. 17.00 - „Szkoła manekini”. 17.50 - Wiadomości (ros.). 18.00 - Dla dzieci. 18.30 - Wiadomości biznesu. 18.55 - Teleaktual. 19.00 - S. „Miłość od pierwszego wejrzenia”. 19.30 - Magazyn kulturalny. 19.55 - Perlas. 20.00 - Milioner. 20.30 - Panorama. Sport. 21.00 - „Nakwizita”. 21.50 - Program histor. 22.35 - „Kaukasko”. 23.10 - Wiadomości wieczorne. 23.20 - Muzyka i my.

LNK

6.15 - Teleshop. 6.30 - Poranne koło. 8.30 - „Bez dom jest źle”. 9.00 - S. „Słoneczne wybrzeże”. 9.45 - Film anim. 10.10 - Teleshop. 10.40 - S. „Dzikie serce”. 11.45 - Film dok. 11.55 - Smaczny. 14.35 - Teleshop. 14.50 - S. „Dziwna wiadomość”. 15.40 - S. „Dzikie serce”. 16.25 - S. „Klinika zachodnia”. 17.25 - S. „Bez dom jest źle”. 17.55 - S. „Zar młodości”. 18.40 - S. „Słoneczne wybrzeże”. 19.30 - Wiadomości 20.00 - Film fab. „Wrobel”. 21.45 - S. „Przyjaciele”. 22.10 - Film fab. „Noc wielkiego miasta”.

BALTYCKA TV

6.00 - S. „Dallas”. 6.45 - S. „Tak świat się kreśli”. 7.30 - S. „Esmeralda”. 8.15 - S. „Oszustwa”. 9.00 - S. „Woyny domowe”. 9.45 - Telegra rodzina. 10.30 - Program inf. muz. 11.00 - S. „Woyny domowe”. 12.00 -

S. „Narodowy głupiec”. 12.30 - Film dla młodzieży. 12.00 - Program rozryw. 14.00 - Bomba balticka. 15.00 - S. „Dallas”. 16.00 - „Koncert. 17.00 - S. „Tak świat się kreśli”. 18.00 - Wiadomości. 18.05 - S. „Esmeralda”. 19.00 - S. „Oszustwa”. 20.00 - Program humor. 20.30 - S. „Na zdrowie”. 21.00 - Brzeg. 21.50 - Film fab. „Pijacy”. 23.25 - Rowower show. 23.50 - S. „Kryminalne historie”. 0.20 - Program inf. muz. 0.50-6.00 - DW.

TV3

7.00 - Kanał muz. 7.45 - Teleshop. 8.00 - S. „Los Marianny”. 8.45 - S. „Santa Barbara”. 9.35 - S. „Uroczy i dzielni”. 10.00 - S. „Grace w opalach”. 10.25 - Telegra. 10.50 - Z obu stron muru. 11.20 - Stare anegdoty. 11.40 - S. „Dharma i Greg”. 12.05 - S. „Wilki powietrzny”. 13.00 - S. „Jessica Fletcher”. 14.35 - Teleshop. 14.15 - Kanał muz. 15.00 - S. „Nareszcie dzwonek”. 15.25 - S. „Beverly Hills 90210”. 16.10 - S. „Wina”. 16.55 - S. „Santa Barbara”. 17.40 - S. „Uroczy i dzielni”. 18.05 - Tego jeszcze nie było. 18.10 - S. „Los Marianny”. 19.00 - Wiadomości. 19.15 - Nowości sportowe. 19.25 - Pogoda. 19.30 - Bez tabu. 21.00 - S. „Ally McBeal”. 20.55 - S. „Sprawa”. 21.15 - S. „Policja nowojorska”. 22.45 - Wiadomości. 23.00 - S. „Zonaty i z dziećmi”. 23.30 - Kanał muz. 0.15 - S. „Kosmos 1999”.

WILEŃSKA TV

8.00 - Wiadomości z Wilna. 8.15 - S. „Devis uczy życie”. 8.45 - Stolica. 9.05 - Towary i usługi. 9.30 - Wiadomości z Moskwy. 9.40 - Teleshop. 9.50 - Znak jakości. 10.00 - Jesteście świadkiem. 10.20 - Film dok. 10.55 - Show A. Krupniana. 11.45 - Dziękuję za zakup. 12.10 - Po-

doba się - ogladaj. 12.30 - Wiadomości z Moskwy. 12.40 - Film fab. „Odpuszczenie grzechów”. 14.20 - Towary i usługi. 14.30 - Dziękuję za zakup. 14.45 - Film anim. dla dzieci. 15.00 - Kanał muz. 15.30 - Wiadomości z Moskwy. 15.35 - Patrol drogowy. 15.50 - Ci, którzy... 16.20 - S. „Devis uczy życie”. 16.50 - S. „Dyzyma apteka III”. 17.30 - Ja sama. 18.30 - Wiadomości z Moskwy. 18.55 - Reportaż z wystawy „Bałtyckie tekstylia + skóra'98”. 19.00 - Wiadomości. Dzień w miasteczku. 19.15 - TV znad Wilii. 19.45 - Towary i usługi. 19.55 - Ja sama. 20.50 - Kanał muz. 21.35 - Wiadomości z Moskwy. 21.45 - Patrol drogowy. 22.00 - S. „Dyzyma apteka III”. 22.30 - Reportaż z wystawy „Bałtyckie tekstylia + skóra'98”. 22.35 - Wiadomości z Wilna. 22.55 - Film fab.

VILSAT

15.30 - Film fab. „Powrót Budulaja”. 17.00 - S. „Tytkoty”. 18.00 - Dla młodzieży. 19.55 - Warto odwiedzić. 20.00 - Dla dzieci. 20.30 - Kaledjopski zniek. 20.40 - Dalej dzieci. 21.00 - Puls Wilna. 21.15 - Wiadomości (pol.). 21.20 - Warto odwiedzić. 21.30 - Najważniejszy do dzieci. 22.05 - S. „Tytkoty”. 23.05 - Kaledjopski zniek. 23.15 - Puls Wilna. 23.30 - Wiadomości (pol.).

IKANAŁ ROSJI

7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 22.25 - Wiadomości. 7.15 - S. „Roksolana - niewolnica sultana”. 8.00 - Temat. 8.45 - W świecie zwierząt. 9.20 - Biblioteka domowa. 9.25 - Show dzentelmenów. 10.15 - Razem. 13.20 - Film anim. 13.45 - Klasyczna kompania. 14.15 - Zew dząnlugi. 14.40 - S. „Nowe przygody Sindbada”. 15.10 - Do lat 16 i więcej. 15.30 - Dookoła świata. 16.20 - S. „Roksolana -

niewolnica sultana”. 17.00 - Piłkarskie mistrzostwa Rosji. „Spartak”, „Tiumen”. 17.50 - Dobranoc. dzieci. 18.50 - Pogoda. 19.00 - Czas. 19.40 - Film fab. „Anna Karenina”.

ROSYJSKA TV

5.00 - Dzień dobry. Rosjo. 7.15 - Dyzyma jednostka. 7.30 - Rozmowy. 7.55 - Ropa naftowa. 8.00 - Zapamiętaj. 8.05 - Towary poczta. 8.10 - S. „Santa Barbara”. 9.00, 15.00, 18.00, 22.00 - Wiadomości. 14.15 - Gra „Zadzwonic do Kuzi”. 14.30 - S. „Pierwsze pocałunki”. 15.35 - Wieża. 16.05 - S. „Doktor Margol”. 17.30 - Rozmowy. 18.30 - Drobniaki. 18.45 - „Dwa fortepiany”. 19.30 - Film fab. „Nawaho blues”. 21.05 - S. „Agata Christie-Poirot”. 22.30 - Dyzyma jednostka. 22.35 - Gorąca dziesiątka. 23.30 - Pogoda.

TV POLONIA

7.00 - TV Polonia zaprasza. 7.05 - Dziennik krajowy. 7.25 - Sport-telegram. 7.30 - Kwadransy z medycyną. 7.45 - Dania do podania. 8.00 - Koszałek Opatka - program dla dzieci. 8.20 - Tegzowa bajeczka. 8.30 - „Kot w butach” - serial dla młodych widzów. 9.00 - Wiadomości. 9.10 - Zpragnieni - program krajoznawczy. 9.30 - „Człowiek-Cień” - serial sensac. prod. niem. 11.30 - Scena lwowska. 12.00 - Wiadomości. 12.15 - Magazyn parlamentarny. 12.30 - „Wenus z Ille” - nowela filmowa prod. pol. (1968). 13.05 - Tytko Muzyka. 13.30 - Kronika końca wieku. 14.00 - Tytko Muzyka. 15.00 - Panorama. 15.20 - Program dnia. 15.30 - Dialogi z przeszłością. 16.00 - „Wenus z Ille” - nowela filmowa prod. pol. 16.30 - Muzyczne koło. 17.00 - Telexpress. 17.15 - Przegląd prasy polonij-

nej. 17.35 - Krzyżówka szczęścia - teleturizm. 18.00 - „Najważniejszy dzień życia” - serial prod. pol. 18.50 - Akcja „Kominer” - reportaż. 19.10 - Reporter. 19.20 - Dobranocka. 19.30 - Wiadomości. 19.55 - Prognoza pogody. 20.00 - „Słoki koni do stu brzegów” - film wojenny prod. pol. (1978). 21.50 - Kronika kolarskiego wysięgu Kruka de Pologne. 22.10 - Polska-NATO. 22.30 - Panorama. 23.05 - W centrum uwagi. 23.20 - Ludzie i miejsca. 23.45 - Bursztyn nad Narwią. 24.00 - Snowiednicy czyli senne widzenia. 0.45 - Powitanie widzów amerykańskich. 0.50 - „Plastusiu pamiętnik” - serial anim. 1.00 - Wiadomości. 1.25 - Sport. 1.27 - Prognoza pogody. 1.30 - „Najważniejszy dzień życia” - serial prod. pol. 2.30 - Panorama. 3.05 - „Słoki koni do stu brzegów” - film wojenny prod. pol. 4.55 - Przebież za przebieżem. 5.15 - Polska-NATO. 5.35 - „Wenus z Ille” - nowela filmowa prod. pol. 6.00 - W centrum uwagi. 6.15 - Krzyżówka szczęścia - teleturizm. 6.40 - Przegląd Prasy Polonijnej.

POLSAT

6.00 - Poranek z Polsatem. 7.45 - Polityczne graffiti. 7.55 - Poranne informacje. 8.00 - „Maska” - serial anim. dla dzieci. 8.30 - „Powrót Supermana” - ameryk. serial sensac. 9.30 - „Zar młodości” - kanad. serial obcy. 10.30 - „Herkules”, USA (1994). 11.30 - „Nocny patrol” (USA). 12.30 - Program publ. 13.00 - 4x4 - magazyn motoryzacyjny. 13.30 - Disco Relax. 14.30 - Miłość od pierwszego wejrzenia. 15.00 - „Garfield” - serial anim. dla dzieci. 15.30 - Link Journal. 16.00 - Informacje. 16.15 - Piżamada: gra-zabawa. 16.45 -

„Star Trek” (USA). 17.45 - „Świat według Bundych” - ameryk. serial komed. 18.15 - „Pomoc domowa” - ameryk. serial komed. 18.45 - Informacje. 19.05 - „Renegat” - serial sensac. USA (1997). 20.00 - „Był sobie złodziej”. USA (1997). 20.50 - Losowanie LOTTO i Szczęśliwego Numerka. 21.00 - „Ostry dyżur” - ameryk. serial obcy. 21.55 - „Arrow”, USA (1996). 23.00 - Informacja i biznes informacje. 23.20 - Polityczne graffiti. 23.35 - „Tajemnica mojego sukcesu”, USA (1987). 1.30 - Muzyka na BIS.

RTL 7

7.00 - Muzyka w RTL 7. 7.15 - Ukryta kamera - program rozryw. 7.35 - „Jak się robi wiadomości” - serial obcy. 8.00 - Teleshopping. 8.35 - „Siódma kamera dzieciakom” - serial anim. 9.25 - „Słodka dolina” - serial dla młodzieży. 10.05 - „Sunset Beach” - serial obcy. 10.50 - „W sobotę koniec świata” - komedia bryt. 12.25 - Wieczór z wampirem - talk-show. 13.30 - Teleshopping. 14.05 - „Jak się robi wiadomości” - serial obcy. 14.30 - „Słodka dolina” - serial dla młodzieży. 15.10 - „Siódma kamera dzieciakom” - serial anim. 16.40 - Ukryta kamera - program rozryw. 17.05 - „Revolwer i melonik” - serial krym. 18.00 - „Sunset Beach” - serial obcy. 18.50 - 7 minut - wydarzenia dnia. 19.00 - „Siła woli” - serial obcy. 20.00 - „Rodzina sekretu” - film obcy. USA (1984). 21.40 - „Murder Call” - serial sensac. 22.30 - „Policjanci z Miami” - serial sensac. 23.20 - „Revolwer i melonik” - serial krym. 0.10 - „Siła woli” - serial obcy. 1.00 - „Policjanci z Miami” - serial sensac. 1.45 - Prognoza pogody. 1.50 - Muzyka kruszon.

CZWARTEK
10 WRZEŚNIA

LTV

6.30 - Dzień dobry. 8.00 - Program histor. 8.45 - Zegar Europy. 9.15 - Magazyn kulturalny. 9.40 - „Nakwizita”. 10.30 - Słowo chrześcijanina. 15.30 - S. „Miłość od pierwszego wejrzenia”. 16.00 - Dla sędziów. 16.30 - Konferencja prasowa prezydenta RP A. Kwaśniewskiego i prezydenta RLV. Adankusa. 17.05 - Teleaktual. 19.30 - 9 zmiennosci. 19.55 - Perlas. 20.00 - Drog. Samochody. Ludzie. 20.30 - Panorama. Sport. 21.00 - Film fab. „Daleko od Hollywoodu”. 22.50 - W świecie filmu. 23.10 - Wiadomości wieczorne.

LNK

6.15 - Teleshop. 6.30 - Poranne koło. 8.30 - S. „Bez dom jest źle”. 9.00 - S. „Słoneczne wybrzeże”. 9.45 - Film anim. 10.10 - Teleshop. 10.40 - S. „Dzikie serce”. 11.25 - Smaczny. 11.50 - To ci rodzinka. 14.35 - Teleshop. 14.50 - S. „Dziwna wiadomość”. 15.40 - S. „Dzikie serce”. 17.25 - S. „Bez dom jest źle”. 17.55 - S. „Zar młodości”. 18.40 - S. „Słoneczne wybrzeże”. 19.30 - Wiadomości. 20.00 - Film fab. „Za Ranganem”. 21.45 - S. „Przyjaciele”. 22.10 - Film fab. 23.45 - Koncert.

BALTYCKA TV

6.00 - S. „Dallas”. 6.45 - S. „Tak świat się kreśli”. 7.30 - S. „Esmeralda”. 8.15 - S. „Oszustwa”. 9.00 - S. „Wodne szczyty”. 9.45 - Brzeg. 10.30 - S. „Woyny domowe”. 11.30 - S. „Kryminalne historie”. 12.00 - S. „Tajemnice Sahary”. 13.00 - Koncert. 14.00 - Bomba balticka. 15.00 - S. „Dallas”. 16.00 -

Program rozryw. 17.00 - S. „Tak świat się kreśli”. 18.00 - Wiadomości. 18.05 - S. „Esmeralda”. 19.00 - S. „Oszustwa”. 20.00 - S. „Dobrzy chłopcy, zli chłopcy”. 21.00 - Film fab. „Istota ognia”. 22.45 - S. „Płuski”. 23.35 - Film fab. „Spoleczeństwo”. 1.20-6.00 - DW.

TV3

7.00 - Kanał muz. 7.45 - Teleshop. 8.00 - S. „Los Marianny”. 8.45 - S. „Santa Barbara”. 9.30 - S. „Uroczy i dzielni”. 10.00 - S. „Grace w opalach”. 10.45 - Telegra. 10.50 - Z obu stron muru. 11.25 - Kino. 11.40 - S. „Szpital polowy”. 12.05 - S. „Wilki powietrzny”. 13.00 - S. „Jessica Fletcher”. 14.35 - Teleshop. 14.15 - Kanał muz. 15.00 - S. „Nareszcie dzwonek”. 15.25 - Film fab. „Rycerz na kochankach”. 16.10 - S. „Wina”. 15.55 - S. „Santa Barbara”. 17.40 - S. „Uroczy i dzielni”. 18.05 - Tego jeszcze nie było. 18.10 - S. „Los Marianny”. 19.00 - Wiadomości. 19.15 - Nowości sportowe. 19.25 - Pogoda. 19.30 - Telegra. 20.00 - Film fab. „Nadzieja Chicago”. 20.55 - S. „X-Files”. 21.50 - S. „Gość”. 22.45 - Wiadomości. 23.00 - S. „Zonaty i z dziećmi”. 23.30 - Kanał muz. 0.15 - Kosmos 1999.

WILEŃSKA TV

8.00 - Reportaż z wystawy „Bałtyckie tekstylia + skóra'98”. 8.05 - Wiadomości z Wilna. 8.20 - S. „Devis uczy życie”. 8.50 - TV Znad Wilii. 9.20 - Towary i usługi. 9.30 - Wiadomości z Moskwy. 9.40 - Teleshop. 9.50 - Znak jakości. 10.00 - Kanał muz. 10.45 - I paluski obłaz. 11.15 - Kinetykon. 12.20 - Dziękuję za zakup. 12.30 - Wiadomości z Moskwy. 12.40 - Film fab. „Obcy”,

14.00 - Towary i usługi. 14.10 - Dziękuję za zakup. 14.30 - Film anim. dla dzieci. 15.00 - Kanał muz. 15.30 - Wiadomości z Moskwy. 15.35 - Patrol drogowy. 15.50 - Ci, którzy... 16.20 - S. „Devis uczy życie”. 16.50 - S. „Dyzyma apteka III”. 17.30 - Zrób krok. 18.30 - Lekarz domowy. 19.00 - Wiadomości. Dzień w miasteczku. 19.15 - U. „Jabika”. 19.50 - Film fab. „Wybacz”. 21.30 - Przegląd wystawy „Bałtyckie tekstylia + skóra'98”. 21.40 - Patrol drogowy. 21.55 - Towary i usługi. 22.05 - S. „Dyzyma apteka III”. 22.35 - Wiadomości z Wilna. 22.50 - Zrób krok. 23.45 - Kanał muz.

VILSAT

15.30 - Film fab. „Powrót Budulaja”. 17.00 - S. „Tytkoty”. 18.00 - Dla młodzieży. 19.55 - Warto odwiedzić. 20.00 - Przedsiębiorca. 20.15 - Fotoklub. 20.30 - Kaledjopski zniek. 20.40 - Dla dzieci. 21.00 - Puls Wilna. 21.15 - Wiadomości (pol.). 21.20 - Warto odwiedzić. 21.30 - Aktualia wileńskie. 22.05 - S. „Tytkoty”. 23.05 - Kaledjopski zniek. 23.15 - Puls Wilna. 23.30 - Wiadomości (pol.).

IKANAŁ ROSJI

7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 22.20 - Wiadomości. 7.15 - S. „Roksolana - niewolnica sultana”. 8.00 - Film dok. 8.45 - Dookoła świata w domu. 9.20 - Biblioteka domowa. 9.25 - Telegra. 10.15 - Ciekawe zwierzęta. 10.15 - Razem. 13.20 - Film anim. 13.45 - Klasyczna kompania. 14.15 - Dziecięce anegdoty. 14.40 - S. „Nowe przygody Sindbada”. 15.10 - Do lat 16 i więcej. 15.30 - Dookoła świata. 16.20 - S. „Roksolana - niewolnica sultana”. 17.00 - Pogo-

da. 17.05 - Godzina szczytu. 17.30 - Telegra. 17.45 - Ciekawe zwierzęta. 18.05 - Klub „Białapapuga”. 18.45 - Dobranoc. dzieci. 19.00 - Czas. 19.40 - Film fab. „Legalne małżeństwo”. 21.35 - S. „Trzynastu mistrzów”.

ROSYJSKA TV

5.00 - Dzień dobry. Rosjo. 7.15 - Dyzyma jednostka. 7.30 - Rozmowy. 7.55 - Świat zdrowia. 8.00 - Zapamiętaj. 8.05 - Towary poczta. 8.10 - S. „Santa Barbara”. 9.00, 15.00, 18.00, 22.00 - Wiadomości. 14.15 - Gra „Zadzwonic do Kuzi”. 14.30 - S. „Pierwsze pocałunki”. 15.35 - Wieża. 16.05 - Labirynt. 16.35 - S. „Matki, żony i kochanki”. 17.30 - Rozmowy. 18.30 - Drobniaki. 18.45 - Dobry wieczór. 19.15 - Film fab. „Szalencie”. 21.00 - S. „Samozwaniec”. 22.30 - Dyzyma jednostka. 22.45 - Mistrzostwa świata w zapasach w stylu wolnym. 23.45 - Pogoda.

TV POLONIA

7.00 - TV Polonia zaprasza. 7.05 - Dziennik krajowy. 7.25 - Sport-telegram. 7.30 - Dzieci takie jak nasze. 7.45 - Zrób to lepiej. 8.00 - Krasnal Tymoteusz. 8.30 - „Szalenstwo Majki Skowron” - serial dla młodych widzów. 9.00 - Wiadomości. 9.10 - Przegląd Prasy Polonijnej. 9.30 - „Sto koni do stu brzegów” - film wojenny prod. pol. (1978). 11.20 - Wojenny prod. pol. (11.40 - Polska-NATO. 12.00 - Wiadomości. 12.15 - Magazyn kulturalny. 12.30 - Polska'98 - prąd i ciepło. 13.05 - Krzyżówka szczęścia - teleturizm. 13.30 - Dialogi z przeszłością. 14.00 - „Najważniejszy dzień życia” - serial prod. pol. 15.00 - Panorama. 15.20 - Program dnia. 15.30 - Uczy-

się polskiego. 16.00 - Polska'98 - prąd i ciepło. 16.30 - „Znak orla” - serial histor.-przyp. prod. pol. 17.00 - Telexpress. 17.15 - Sport na Polskę. 17.35 - Sport z satelity. 19.10 - Reporter. 19.20 - Dobranocka. 19.30 - Wiadomości. 19.55 - Prognoza pogody. 20.00 - Teatr Telewizji „Cezar i Pompejusz”. 21.25 - Latarnik - magazyn kulturalny. 21.55 - MdmM - program rozryw. 22.30 - Panorama. 23.05 - W centrum uwagi. 23.20 - „Odjazd” - serial prod. polsko-niem. 0.10 - Witraż - reportaż. 0.30 - Diariusz rządowy. 0.40 - Powitanie widzów amerykańskich. 0.50 - „Wedrówki Pzyzy” - serial anim. dla dzieci. 1.00 - Wiadomości. 1.25 - Sport. 1.27 - Prognoza pogody. 1.30 - „Mój przyjaciel Melchior Wańkowicz” - film dok. 2.30 - Panorama. 3.05 - Teatr Telewizji „Cezar i Pompejusz”. 4.30 - Latarnik - magazyn kulturalny. 5.00 - MdmM - program rozryw. 5.35 - Polska'98 - prąd i ciepło. 6.05 - W centrum uwagi. 6.20 - Witraż - reportaż. 6.35 - Spojrz na Polskę.

POLSAT

6.00 - Poranek z Polsatem. 7.45 - Polityczne graffiti. 7.55 - Poranne informacje. 8.00 - „Garfield” - serial anim. dla dzieci. 8.30 - „Renegat” - serial sensac. USA. 9.30 - „Zar młodości” - kanad. serial obcy. 10.30 - „Star Trek: Starcia kosmiczne” (USA). 11.30 - „Ostry dyżur” - ameryk. serial obcy. 12.30 - Motowiadomości. 12.30 - Magazyn sportowy. 14.30 - Piramida gra-zabawa. 15.00 - „Maska” - serial anim. dla dzieci. 15.30 - Serial anim. dla dzieci. 16.15 - Drzewko szczęścia: gra-zabawa. 16.00 - Informacje. 16.15 - Rekiny kart: gra-zabawa.

16.45 - „Herkules” (USA). 17.45 - „Świat według Bundych” - ameryk. serial komed. 18.15 - „Pomoc domowa” - ameryk. serial komed. 18.45 - Informacje. 19.05 - „Powrót Supermana” - ameryk. serial sensac. 20.00 - „Trójka z dostawą do domu” - komedia westem. USA. 21.55 - „Przybysz” - serial USA. 23.00 - Informacja i biznes informacje. 23.20 - Polityczne graffiti. 23.30 - Publikacystyka gospodarcza. 24.00 - 4x4 - magazyn motoryzacyjny. 0.30 - Muzyka na BIS.

RTL 7

7.00 - Muzyka w RTL 7. 7.15 Ukryta kamera - program rozryw. 7.35 - „Jak się robi wiadomości” - serial obcy. 8.00 - Teleshopping. 8.35 - „Superpisy” - serial anim. 9.25 - „Słodka dolina” - serial dla młodzieży. 10.05 - „Sunset Beach” - serial obcy. 10.50 - „Rodzina sekretu” - film obcy. USA (1984). 12.30 - „Murder Call” - serial sensac. 13.30 - Teleshopping. 14.05 - „Jak się robi wiadomości” - serial obcy. 14.30 - „Słodka dolina” - serial dla młodzieży. 15.10 - „Siódma kamera dzieciakom” - serial anim. 16.40 - Ukryta kamera - program rozryw. 17.05 - „Revolwer i melonik” - serial krym. 18.00 - „Sunset Beach” - serial obcy. 18.50 - 7 minut - wydarzenia dnia. 19.00 - „Siła woli” - serial obcy. 20.00 - „Pęknięte zwierciadło” - bryt. film krym. (1980). 21.50 - „Kameleon 27” - serial SF. 22.40 - „Policjanci z Miami” - serial sensac. 23.30 - „Revolwer i melonik” - serial krym. 0.20 - „Siła woli” - serial obcy. 1.10 - „Policjanci z Miami” - serial sensac. 1.55 - Prognoza pogody. 2.00 - Muzyka kruszon.

„KURIER WILEŃSKI” - TWÓJ PRZYJACIEL - INFORMUJE, DORADZA, POMAGA

Dekret

Prezydenta Republiki Litewskiej
**O zgłoszeniu Sejmowi Republiki
Litewskiej do ratyfikowania
porozumienia rządu
Republiki Litewskiej i rządu Gruzji
w sprawie komunikacji powietrznej**
4 września 1998 r., nr 165

Artykuł 1.
Zgodnie z punktem 2 artykułu 84 Konstytucji Republiki Litewskiej zgłaszam Sejmowi Republiki Litewskiej do ratyfikowania porozumienie rządu Republiki Litewskiej i rządu Gruzji w sprawie komunikacji powietrznej.

Artykuł 2.
Dekret ten wchodzi w życie od dnia jego podpisania.

Prezydent republiki
Valdas ADAMKUS
(Zam. 546)

Krytyczne dni i godziny we wrześniu

13, niedziela (17.00-19.00)
15, wtorek (16.00-18.00)
20, niedziela (18.00-20.00)
27, niedziela (3.00-5.00)
28, poniedziałek (17.00-19.00)

KALENDARIUM

* Środa (9.IX) jest 252 dniem
1998 r.
Do końca roku pozostało 113 dni.

* Znak Zodiaku - Panna.
* Imieniny: Augustyny, Piotra, Sergiusza, Ścibora.
* Wschód Słońca - 5.40, zachód - 18.52.
Długość dnia 13 godz. 12 min.
* Księżyc. Pełnia - od 6 września.

Firma S.M. ociepla ściany domów pianą kry- laminową.

Tel. 8-285-40141.

(Zam. 506)

ZAMOJOTENI
**TURCJA
BULGARIA**
LINA "VARDAN LIZANT"

1. Podróż poznawcze po Europie: Czechy, Węgry, Francja, Włochy, Holandia, Austria, Niemcy itd.
2. Wypoczynek nad jeziorami w Litwie.
3. Zalatwiamy dokumenty na otrzymanie wizy.

Naugarduko, 36, Vilnius,
tel. 26-08-36, 23-94-34

Produkcja ogrodzenia betono-
wego.
Bujwidze, tel. 55-83-80.

(Zam. D-532)

Pogoda z parasolem czy bez ...

Dziś na Litwie zachmurzenie z przejaśnieniami, bez opadów. Wiatr południowo-wschodni, 6-11 m/sek. Temperatura w nocy 8-11, w dzień 18-23 stopnie.

W Wilnie bez opadów. Temperatura w nocy 10-12, w dzień 21-23 stopnie.

10 września lokalne opady. Temperatura w nocy 8-13, w dzień 16-21 stopni ciepła. 11 września deszcz. Temperatura w nocy 7-12, w dzień 13-18 stopni ciepła.

ZSA Przychodnia diagnostyczna

- ✦ Porady internisty i leczenie (pracują specjaliści z dyplomem lekarza praktyki ogólnej).
- ✦ Porady chirurga: chirurga proktologa i leczenia. Badanie jelita grubego z użyciem sprzętu niemieckiego (jednorazowa nakładka). Terapia laserowa.
- ✦ Porady psychoterapeuty i leczenia.
- ✦ Masaż leczniczy.
- ✦ Porady i leczenie chorób ucha, gardła, nosa.
- ✦ Porady chirurga naczyń krwionośnych i leczenia.
- ✦ Porady neurologa i leczenia.
- ✦ Leczenie i protowanie zębów (wykwalifikowani specjaliści, doskonała aparatura, umiarkowane ceny).
- ✦ Diagnostyka i leczenie według metody dr. Foliego (dokładniejsza diagnostyka metodą elektropunktury oraz leczenie preparatami homeopatycznymi, irydydiagnostyka).
- ✦ Badania w trybie pilnym krwi i moczu, badania biochemiczne krwi (wynik po 5-10 min.). Nowoczesny komputerowy sprzęt laboratoryjny.
- ✦ Ultradźwiękowe badanie japońskim aparatem "Aloka" - tarczycy, piersi, tkanki miękkich, badanie układu urologicznego, narządów płciowych, stwierdzanie wczesnej ciąży, badania rektalne - dokładne badania prostaty, pecherzyków nasieniowych oraz zmian kiszki stolcowej.
- ✦ Endoskopowe badania przewodu pokarmowego, żołądka i dwunastnicy japońskim aparatem "Pentax". Pracują lekarze najwyższej kategorii: internista, urolog, ginekolog, specjalista endoskopii.
- ✦ Rentgen.
- ✦ Komisje badania stanu zdrowia kierowców, kontyngentu dekretowanego oraz chętnych nabycia broni palnej.

Przychodnia czynna jest od godz. 8.00 do godz. 20.00 w dniach pracy. Informacja tel.: 62 00 07, 61 76 39. Adres: Didžioji 30, 2024 Vilnius. "Przychodnia diagnostyczna".

Dekret

Prezydenta Republiki Litewskiej
**O zgłoszeniu Sejmowi Republiki
Litewskiej do ratyfikowania
Konstytucji Międzynarodowej
Organizacji Migracji**
4 września 1998 r., nr 166

Artykuł 1.
Zgodnie z punktem 2 artykułu 84 Konstytucji Republiki Litewskiej zgłaszam Sejmowi Republiki Litewskiej do ratyfikowania Konstytucję Międzynarodowej Organizacji Migracji.

Artykuł 2.
Dekret ten wchodzi w życie od dnia jego podpisania.

Prezydent republiki
Valdas ADAMKUS
(Zam. 547)

Dekret

Prezydenta Republiki Litewskiej
**O zgłoszeniu Sejmowi
Republiki Litewskiej do ratyfikowania
umowy rządu Republiki Litewskiej,
rządu Republiki Estonii
i rządu Republiki Łotewskiej
w sprawie utworzenia systemu
kontroli przestrzeni powietrznej Bałtyku**
4 września 1998 r., nr 167

Artykuł 1.
Zgodnie z punktem 2 artykułu 84 Konstytucji Republiki Litewskiej zgłaszam Sejmowi Republiki Litewskiej do ratyfikowania umowę rządu Republiki Litewskiej, rządu Republiki Estonii i rządu Republiki Łotewskiej w sprawie utworzenia systemu kontroli przestrzeni powietrznej Bałtyku, podpisaną 16 kwietnia 1998 r. w Rydze.

Artykuł 2.
Dekret ten wchodzi w życie od dnia jego podpisania.

Prezydent republiki
Valdas ADAMKUS
(Zam. 548)

**DROBNE
ZA DARMO**
KURIER WILEŃSKI

Uwaga!
Codziennie

w „Kurierze Wileńskim”
możesz zamieścić drobne prywatne
ogłoszenie do 5 słów za darmo!

Kupon

Adres, tel.

Po wypełnieniu powyżej zamieszczonego kuponu z treścią ogłoszenia prosimy go wyciąć i wysłać na adres redakcji.
2056 Vilnius, Laisves 60,
„Kurier Wileński”, dział reklamy, tel. 42-69-63.

Mylija
Pieczątki, wizytówki.
Laminowanie.
(Szerokość do 1m)
Nadpisy na kubeczkach, koszulkach, długopisach i...
Nadpisy na metalu
PREAWERTON
technologia

Savanorių pr. 16, Vilnius
Tel. 230962. Tel./faks. 236439

Firma Awdiejenkowa zaprasza na kursy kierowców kategorii „B” w Wilnie (ul. Basanavičiaus 28) i Landwarowie (nauka odbywa się w języku rosyjskim). Bezpłatnie zaopatrzymy w literaturę.
Tel. 51-22-55. (Zam. 527)

KURIER WILEŃSKI
Wydawca
ZSA „Kurier Wileński”
Drukuje SA „Spauda”

Zast. redaktora naczelnego
Krystyna ADAMOWICZ

Nasz adres: Laisvės pr. 60
2056 Vilnius, Lietuvos Respublika
Indeks 0044 SL 322, ISSN 1392-0405
E-Mail adres: kurier_w@post.5ci.lt

TELEFONY: sekretariat redaktora naczelnego — 42-79-01, zastępcy redaktora — 42-79-04, 42-79-73, sekretarz redakcji, zast. sekretarza — tel./fax 42-79-49.
DZIAŁY: problemów społecznych — 42-78-72, ekonomiczny, życia wsi, stołeczny, kultury — 42-79-68, literatury i sztuki, polityczny, szkolnictwa i młodzieży, listów — 42-79-64, sportu — 42-79-04, reklamy i ogłoszeń — 42-69-63. Fotokorespondent — 42-90-81.

Ogłoszenia i reklamę do „Kuriera Wileńskiego” przyjmuje się pod adresem:
Dom Prasy, Laisvės pr. 60, piętro 11, pokój 1113, tel./fax 42-69-63, 42-78-63,
w dniach pracy od godz. 9.00 do 17.00.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.

Dyżurny redaktor
Danuta
DANOWSKA